

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS, 1970 M. GRUODŽIO MĖN. 23 D.
WEDNESDAY, DECEMBER 23, 1970

ANTROJI DALIS—PART TWO

KALĖDOS IR LIETUVIŠKIEJI REIKALAI

Kristaus rankose yra raktas Lietuvai atgauti nepriklausomybę

Pagrindinis dalykas Kristaus gimime, sako Malcolm Muggeridge savo veikalė "Jesus Rediscovered", yra varganumas ir paprastumas. Dievo Sūnus užgimė šiam pasauliui ne kunigaikščiu, o vargšu. Tad puošimas Jo gimimo legendinėmis brangiomis dekoracijomis, paveikslais, spindinčiomis šviesomis bei kitokia ornamentika sunaikina bet kokį kitu atžvilgiu patikimą simbolizmą. Iš tikro, mes, žmonės, turime nuostabią savybę — fantaziją išplėsti iš tikrovės nasrų.

Nuostabu, kad krikščioniškoji religija turėjo prasidėti tokiu būdu ir tokiose, pasaulietišku požiūriu nepalankiose sąlygose Betliejuje, kur net ir kūdiki laukianti Marija atkeliavo su Juozapu iš Nazareto, nes vyko surašinėjimas. Gal būt, ne vieno tą dieną gimusio kūdikio ateities galimybes neatrodė tokios liūdnos, kaip Kristaus. Būtu reikėję tikrai pastabios akies vaikelyje ant edžiū jžiūrėti ta, kuris bus šimtmečiais garbinamas, visokiausių žmonių kaip vienintėlis jų išganytojas.

Pasakojama, kad keletui piešmenų, prižiūrėjusių netoliese savo avis laukuose (bent jie nepakeisti ir neišpušti), buvo paskelbta džiugi žinia, kad gimė Kristus. Taip pat kalbama apie keletą išminčių ar karalių iš rytų, atėjusių Betliejun su dovanomis — auksu, smilkalais ir mira. Sprendžiant apie juos pagal savo laikų išminčius, sunku įtikėti, kad tokie Marijos sūnuje galėtų atpažinti Dievo Sūnų. Daug didesnis skaičius neišminčiųjų ir toliau tebesitėsi tą kvapą užimančią istorijos akimirka, kai pirmą kartą žmoneis Dievas buvo apreiškėtas ne galios, turto ir medžiaginio grožio formoje, o silpnume, netikrumo ir menkume.

Kiekviena krikščionių karta neišvengiamai bando savaip išreikšti Kristų. Po griežtų, medyje išpaustytų figūrų viduramžių pradžioje, ateina veržlumu dvelkiantis renesanso Kristus. Mūsų laikais netruksta Kristų pastančių, kartais net dvasininkų remiamų, vaizduoti "hipinį" Išganytoją. Tačiau už to viso slėpi tikras žmogus: gimstantis, bręstantis, kaip ir kiti; sukantis galvą, kaip ir aš, apie tai, ką reiškia gyvenimas, o ne ką jis duoda, brandantis per tas pačias dulkes, ieškantis pavėsio nuo tos pačios saulės; atsigulęs nakties poilsiu ir pabūdas rytą sekantios dienos gyvenimui.

Rašytojo M. Muggeridge žodžiais tariant, aš irgi Kristų savaip įsivaizduoju: vyras, kurio kūnas teikėsi gyventi ir mirti. Rodosi pagaunu vaizdą Jo stovinčio ant kalnų, vis ieškantio naujų horizontų; pastebiu Jo bruozus jauno rabinovo veide. Ar tai Jo balsą girdėjau ataidintį iš toli vos girdimai Galilėjos ežerų. Ar tai Jo dulkės ten, kur vienšias keleviš dingsta tolumose? Čia, kur jis gyveno, pats oras sklaidžia Jo žodžius apie reikalingumą prarasti savo gyvybę, norint ją išgelbėti; apie tai, kad dvasia teikia gyvybę, o kūnas — nieko. Tai žodžiai, kurie taip pakeitė žmogiškąjį gyvenimą ir istoriją, kaip dar jokie kiti nebuvo padarę.

Nuostabu, kad Dievo Sūnus ištisus trisdešimt metų reikėsi tikrai kaip žmogus. Ypač nuostabu ne tai, kad jis darė stebuklus viešosios veiklos metu, bet tai, kad jų nedarė savo privataus gyvenimo laikotarpyje. Jei visa tai, ką rašė evangelistas Lukas apie Mariją, būtent, angelo apreiškimą, jos apsilankymą pas savo pusseserę Elzabetą, kuri pradžiugo Išganytojo artumoje, yra mitas; jei aprašymas apie piemenis taipgi yra su mitų priemaisiom, būtent, kad tą išskirtinę žvaigždėtą naktį buvo pažadėta "taika geroms valios žmonėms", t. y. viltis, kuri mus stiprina ir po devyniolikos šimtų metų; jei pagaliau pasakojimą apie prakartėlę ir kūdiki nuadė lengvatikė meilė, padariusi Kristų Dievu, — tai kodėl tas fantazinis rezgynys staiga pasibaigė su Kristaus viakyste? Kodėl jis nepasakoja apie Kristų berniuką, paauglį ar jaunuolį? — klausia žymus prancūzų rašytojas Francois Mauriac, Prancūzijos akademijos narys, miręs šių metų rugsėjo 1 dieną.

Net ir dabar senelis Simonas tebestovi ant Kristaus paslėptojų gyvenimo slenksčio. Spaudžia Kūdiki prie savo krūtinės ir mato tautas, jų tarpe ir Lietuvą, nutviekstas šviesa, trumpą laiką tryškusių iš Jo rankų. Jis regi kardą, kuris pervers Marijos širdį ir pranašauja. Bet su tuo momentu, atrodo, užkrinta uždanga, ir šešėlis užtemdo Kūdiki, apie kurį Lukas nieko nebeapasakoja, išskyrus epizodą apie bėgimą į Egiptą ir Jėzaus atradimą šventovėje, kur jisai stebino įstatymo žinovus.

Pastarasis momentas įgalina mus suprasti, kas jis per vaikas buvo. Būdingas Kristaus bruožas yra autoritetas. Net vaiku būdamas, Jis kalba taip, lyg turėdamas galią. Jis klausinėja įstatymo žinovus, bet stebina juos savo atsakymais. Čia pasireiškė šviesa, atėjusi į pasaulį, panašiai, kaip ji nušvitę prakartėleje.

Jėzus Kristus, kuriam laikas neegzistuoja, kurio dieviškumas dvelkia amžina dabartimi, turėjo

gyventi trisdešimt metų, laukdamas likimo, kurį žinojo iki smulkmenų. Jis žinojo, kad bus atmetas ir kad ras tikrai būrelį žmonių, besiryžtančių padėti pakeisti pasaulį.

Kristaus užduotis žemėje toli pralenkė tautinio nepriklausomumo ir vergijos sampratą. Jo garsusis atsakas į klastingą klausimą, ar žydai privalo mokėti mokesčių cesoriui — duoti cesoriui, kas cesoriaus, o Dievui tai, kas Dievo — Jį visam laikui iškėlė virš laisvės kovolaisvės kovotojo vaidmens moderniaja prasme. Jis nebuvo joks Garibaldi, Gandhi. Jis skelbė platesnę dvasinę laisvę, apimančią ypač vergus. Jis skleidė vienintelę tikrą laisvę — garbingą Dievo vaikų laisvę. Jis kvietė žmones tarnavimui, kuris yra ne kas kita, kaip laisvė, atpalaiduojanti juos nuo kankinančių geismų ir savojo "aš" vergijos. Visos kitos laisvės, kartą iškovotos, tampa nauja vergija Kristus yra vienintelis išlaisvintojas kurio laisvė niekada neišnyksta.

Jonas Krikštytojas kvietė atgailai, nes, jis skelbė, "dangaus karalystė arti". Čiuodamas Izaiją, jis sakėsi esąs "tyruose šaukiančiojo balsas. Taisykite Viešpaties kelią". Kai Kristus pas jį atėjo krikštytis, Jonas tuojau Jį atpažino kaip Viešpatį, kurio kelią turi tiesinti. Tada tyrumų atsiskyrelis, apsišautęs kuprunario plauku apdaru, žengė žingsnį atgal ir nulenkė savo galvą prieš jaunąjį mokytoją iš Nazareto. Kristus turi jį apkrikštyti, o ne atbulai. Kai Kristus švelniai nenusiėlio, Jonas pasidavė ir su didžiausiu nusizėminimu pylė krikšto vandenį ant Kristaus galvos.

Tuo metu paukštis praskrido dangumi ženklindamas Dievo džiaugsmą šiuo įvykiu. Tik gamtinuose reiškinuose galima jžiūrėti antgamtinį ir atvirkščiai. Paukštis negali egzistuoti be Dievo, ir dėlto jau vien savo buvimu skelbia Dievo buvimą. (Nukelta į 2 psl.)

Paveikslas iš viduramžių bažnyčios

Kalėdų paukščiai

Nuotr. Vyt. Maželio

SENIS GRUODIS

ARON TOMASI

A. Tomasi šiuo metu laikomas vienu žymiausių dabarties vengrų rašytojų. Jis rašo spalvinga šnekama kalba ir yra religinio nusiteikimo humanistas. Išigalėjus komunistinei santvarkai, jam nebuvo leista savo raštų spausdinti. Tik atleidus partijos varžtus, pasirodė jo pasakos ir novelės, už kurias jis gavo Kossutho premiją. Čia spausdinama novelė "Senis Gruodis" yra švelni satyra, pašiepianči komunistų teisėn ir natūralinės tvarkos sugriovimą. P. G.

Paskutiniai mano vaikystės metais, kai aš ne tik pažinau tikrovės pasaulį, bet ir pradėjau jį savo galvoje saviškai tvarkyti, aš vaizdavau metus kaip seną vyrą, nemirtingą seną vyrą su dvylikai sūnų, kurių vyriausias buvo Gruodis. Nuo to laiko aš dažnai vartydavau kalendorių ir retkarčiais netgi jį nešiojau savo kišenėje, bet visvien mėnesius aš laikau Metų sūnumis. Be abejo, palapsniui jie išaugo, lygiai kaip ir aš. Iš tikrųjų Gruodis jau nebe vaikas, o vyras, išmintingas vyras.

Nūdien gal gyvena vienas kitas išminčius, bet jų permaža. Tuo tarpu šiais, tokiais neramiais laikais, netgi ir daugelio jų nebūtų per daug. Tad nuostabu, kad šį rudenį aš taip ilgingsiai laukiau Gruodžio. Rūpestingai aš branginau kiekvieną skiautelę žinių apie jo atėjimą, bet, kai sužinojau, kad jis atvykęs ne pirmą savaitės dieną, o trečiadienį, buvau priverstas susimąstyti.

Aš galvoju: o ką, jeigu senis išminčius Gruodis irgi pasikeitė su laiku ir gal buvo Lapkričio užprašytas kokios organizacijos,

kurios nariai tegali pasirodyti tik trečiadieniais arba kurių tikslas išskilmingai su nepakeičiamu tikslu kiekvieną mėnesį ir savaitę trečiadieniais pradėti griežtai vykdyti kokį naują planą ir to paties reikalauja iš visų svarbių įvykių, įskaitant netgi ir dienonaktis?

Tačiau tai buvo tik mintis, kaip paukštė, kuri atskrido ir nulėkė. Dienos bėgo, kaip paprastai, dirbant ir tikint, ligi atėjo antradienis, paskutinis Lapkričio antadienis. Tą vakarą aš buvau labai viltingai nusiteikęs. Linksmai aš prisildžiau kambarį ir pasirūpinau visais patogumais savo žimos sveičiui. Ir taip aš laukiau Gruodžio, kuris pagal vėjų ir žvaigždžių tvarkraščių atvyko vieną minutę po vidurnakties. Iš pirmo pažvelgimo jis atrodė išblyškęs ir išsėmęs, gal netgi truputį niūrus. Aš negalėjau atspėti priežasties, gal dėl ligos ar nemalonus, patirtų bekeliavimų per Viasatą. Na, nesvarbu, aš galvoju, ir džiaugsmingai jį sveikinau, lyg ir jis žerėtų pasitenkinimu. Aš jį pasodinau arti židinio ir vaishinu visu tuo, kas namuose buvo gerti ir valgyti. Jis mielai priėmė mano vaišes ir jo rūstus bruožai suminkštėjo, tuo tarpu jo akių šviesa buvo panaši į žvaigždžių.

Kaip aš turu kreiptis į tamsų? — jo paklausiau. Gruodis nustebes pažvelgė į mane, lyg nebūtų gerai suprastęs mano pagarbą klausimo arba lyg spėdamas besislepiant kokį nežinojimą už mano žodžių.

— Aš esu Gruodis — atsakė. — O, tą aš žinau. Mes esame susitikę ir anksčiau. Iš tikrųjų praeitų metų tą pačią dieną ir valandą, ir kas dar daugiau, kartu praleidome neužmirštas 31 dieną. Nuo tada daug kas įvyko čia žemėje, bet aš neužmiršau to ilgo ir malonaus atsilankymo. — Taip pat ir aš atsimenu, — Gruodis patvirtino — ir dar daugelį kitų dalykų. Iš tikrųjų gi viską, nes nuo tada aš mačiausi su savo vienuolika brolių, kurie išsamiai man papasakojo apie viską. Tačiau dėl vieno dalyko aš nesu tikras, o tai būtent, kodėl tamsta nežinojai, kaip kreiptis į mane.

I tai nebus lengva atsakyti, pagalvoju. Ką aš galėjau pasakyti kaip svetingas šeimnininkas ir pokalbininkas? Ar man reikėjo leistis į visas smulkmenas, kokias kėlė mano klausimas. Ar aš turėjau jį klausyti pavyzdžiui, ar metu eigoje jo socialinės pažūros griežtai nepakito? Ar aš turėjau klausyti ar jis nepradėjo turėti reikalų su šiluma, o ne su šalčiu? Ar gal turėjau klausyti, ar dvylika brolių, dabar kreipdamies, vie-

nas kitą vadino draugu, kolega, netgi ir savo tarpe?

Pasitikėdamas jo brandžia išmintim, aš neabejodamas tiesiai paklausiau:

— Ar aš galiu tamstą vadinti ponu, ponu Gruodžiū?

Aš gerai padariau nekalbėdamas apskai, nes Gruodis pradėjo juoktis ir išmintingu mirktelejimu tarė:

— Mano brangus drauge, nevadink manęs ponu ar kokiu kitu titulu, nes aš ne per nago juodimą nepasikeičiau per šituos metus. Aš tiesiog esu Gruodis, kaip pereitą žiemą ir visais metais, pradedant tais, kai aš atsiradau pasaulėje. Taip pat nei mano pažiūros, nei įpročiai nepasikeitė, mano veiksmai irgi tebėra tie patys. Mano prigimtis šalta, nors ji sušyla garbei ir mano širdis smarčiai plaka Kalėdų džiaugsmu. Aš mėgstau snigtį ir kiek galėdamas stengiuos, kad naktimis žvaigždės šviesiai žerėtų. Kartais aš linksmas, kartais paniūras, bet visvien aš lieku tas pats, šiandien ir visada tų dalykų nepakeistas. Ir tai aš tamstą užtikrinu yra kaip turi būti, nes tie, kurie pasikeičia be tikro reikalo, galiausiai pasikeis prisiderindami dienoms, naktims, valandoms ir net minutėms. Tuo keliu chaosas pašalina tvarką ir nė vienas nežino, kur jis iš tikrųjų stovi, ką jis turi daryti.

— Čia yra dalis tiesos, — aš pastebėjau.

— Argi tik dalis? — paklausė Gruodis. — Ji yra visoje pilnume, aš tą žinau ne tik protu, bet ir iš patyrimo. O to patyrimo aš esu susikrovęs nemaža. Taip pat ir nesuskaitomais pavyzdžiais, mano brangus drauge, iš savo paties šeimos. Ir taip mes išmintingai sutarėm, kad kiekvienas mūsų darys tai, kas labiausiai tinka. Mano brolis Sausis pavyzdžiui turi sulaukyti sniegą ar bet kuriuo atveju turi gauti daugiau iš debesų, jeigu jo nėra. Vasaris turi lauzyti ledus ir duoti pasauliui vilties užuominą. Tada Kovas pažadina žemę ir įtikina saulę tą vilties pažadą padaryti skaisčiu laimėjimu. Kaip nesuvaldomas laukinis jaunuolis, Balandis meta išsūkiu pirštine mirčiai. Gegužė jau gieda pergale ir tyram susižavėjime sujungia mylinčias širdis. Spinduliuojas Birželis pažadina linksma dainą visose gyvose būtybėse. Tada Liepa palaimina tautų žemę, o Rugsėnis dosniai atidavė tuos, kurie dirba. Rugsėjis siunčia vaikus į mokyklas ir išmoko medžius bei augalus pasidavimo išminties. Spalis atneša vynuogių derlių, kad džiaugsmo ar liūdesio atveju vynes būtų po ranka. Savo ruožtu Lapkritis apverčia pasaulį, nugrimzdusį į blogas dienas, pasaulį, kurio tikėjimą aš tegaliu susilyti tik pasakom, ligi tos dienos, kada pagaliau Mesijas ateina į šią žemę.

Susijaudinęs aš žiūrėjau į Gruodį.

— Kokia laimė, — tariau — kad bent Metų sūnus panašiai jaučia.

— Iš tikrųjų laimė — patvirtino Gruodis. — Gal būt, žmogaus didžiausia geroji lėmtis. Tegau Likimas pasaugo jų gyvenimą nuo iškilimų, galinčių suerzinti Metų sūnus ir sukelti brolydžišką karą. Tegau Dangus atitolina nuo pasaulio, pavyzdžiui nuo mano brolio Sausio, godumą ir ambiciją paveržti Birželio vietą, nes netgi ir tas paprastas tvarkos sutaužymas gali sunaikinti pasaulį.

— Baisu apie tai ir pagalvoti, pone Gruodį, — atsakiau virpėdamas nuo tokio pranašavimo baimės.

— Pone Gruodį?

— O, prašau man atleisti — atsakiau.

Maioniai atleisdamas už mano liežuvio paklydimą, Gruodis nusišypsojo ir kalbėjo toliau:

— Bet be abejo čia nėra klausimo apie Sausio ar kurio kito mano brolio maištą. Mes nekovojame prieš Dievo ir gamtos įstatymus. Birželis niekad nesvajos įkopti ir ledo sostą, nei aš niekad neopusėsiu tuščios minties me-

(Nukelta į 2 psl.)

ŽMOGUS IR PASAULIS

Pasaulis liūdnas, tačiau kartais, kai širdis išsivaduoja iš savo kasdieninio skausmo ir staiga jaučia šviesą, kuri ją apšviečia ir skalauja.

tada pasaulis nebeliūdnas. Džiaugsmas, stipresnis už skausmą, tave svaigina. Pasaulis jau nebeliūdnas, nebeliūdnas šis gyvenimas. Dangus dainuoja kažkokią laimės dainą. Vilties vėjas gaivina žmogų.

Jo širdis atsiveria ryto šviesai. Trumpalaikė meilės akimirka. vienatinė mano sielos amžinybė. mano vienintelio dangaus aukštoji šviesa. Nebeliūdnas pasaulis, jeigu mylime.

Noriu gyventi, nes tave myliu. Vakaro, kai geso saulės šviesa virš tamsios jūros ir žvaigždės pradėjo žibėti naktinėje padangėje, kai mano siela buvo labai nuliūdusi.

ir mano širdis nepaprastai nusimūnusi. ir ligi gelmių mane užtvindė baisi ir trapi gyvenimo širdgėla, kai aš buvau vienšias ir vienas su savo vyrnisku skausmu graudulingą pavakare.

vakarop atvykai tu. Kaip tik tu. Tave mylėjau. Nežinojau. Dabar žinau. Tai visad žinotu. Rytas bus begalinis, negalės vėl aptemti mano siela.

Aš žiūrėjau į dangų. Girdėjau jūrą. Šviesa žibėjo virš žemės. Žvaigždės, šviesa, jūra, naktis, niekas man nekaltėjo apie Dievą. Tyloje jaučiau širdį marią.

Gyvenimas — kokia skausminga ramybė!

Jokio šaukimo ženklo ir amžinąjį dangų. Jokio ženklo Kūrėjo, kurio išmintinga ranka būtų sutvarkiusi pasaulį. Kokia mirtina žmogiška vienatvė!

Dangus gal visad žėri virš amžinos jūros, kur šniokščia. Begalinė akla jėga, kažkokia maloni galia mus velka. Ateis mirtis. Būkite šviesa šviesoje, vanduo vandenyje.

Mes nugrimsime šviesulingai ar užgesę nebūtyje. Esame migla migloje, esame vien tik dulkės, išbarstyti pelenai, kuriuos jokia ranka nesurinkis ir nesukraus žvaigždėtoje naktyje.

Bet ne. Niekad. Aš tave myliu. Esu amžinas. Pasaulio užburtas grožis man nekaltėjo apie Dievą, bet tu, bet meilė, jūs man kalbate apie Dievą. Šiandieną mano širdis yra nemari. Kažkas mane šaukia

į gyvenimą, kurio nepažįstu, į naują pasaulį. Tavo žvilgsnyje yra neišmatuoto gilumo langus ir to dangaus man gana. Pasaulis yra liūdnas, bet, kartais, kai širdis išsiliepsnoja,

ir meilės šviesa tave nušviečia kaip žaibas, ligi gelmių, tada pasaulis nebeliūdnas. Gyvenimas nelūdnas, ne. Tave paliečia sparnas, Dievo ranka. Nelūdnas, nelūdnas gyvenimas, jeigu mylime. Išvertė P. Gaučys

Vincente Gaos, ispanų poetas. Nuo 1948—56 m. dėstė ispanų literatūrą įvairiuose JAV universitetuose. Jis yra vienas pirmųjų ispanų poetų, pradėjęs kelti Dievo temą, kaip paslaptį ir kančią, o taip pat ir kaip kovą ir abejonę. P. G.

SENIS GRUODIS

(Atkelta iš 1 psl.)

džius apdengti žiedais. Mano vienintelis rūpestis atnešti padorų šaltį. Kiek aš galiu, pasėlius apdengiu sniegu, o vandenį ledu. Aš stengiuos, kad snaižės blizgėtų, džiugindamos visų širdis, ypač vaikų, nes aš irgi randu sau didžiausią džiaugsmą vaikuose, kai jie čiuzinėja netgi ir ten, kur jiems nedera, žaisdami su švytinčiu sniegu ar su laimingai užsimiršimu slidinėjami po leda. Kai galiu, aš suteikiu malonumą žmonėms, dirbantiems šiltoje patalpoje ir įstaigose. Aš atnešu džiaugsmą mergaitėms ir padidinu berniukų žinojimą. Linksmiems senesniems žmonėms aš uždegu ugnį, kurios šilmoje jie randa ramybę ir kurios karštyje jie gali naujai išgyventi malonius atsiminimus. Aš talkinu gražioms moterims su jų kailiniais ir ligi raudonumo nugnabau jų ausis.

— Iš tikrųjų tamsta taip darai? — paklausiu juokdamasis.

Gruodis tik mirktelėjo ir tęsė:

— Trumpai kalbant, visiem aš taikau šaltą teisingumą ir ypač virpinu tuos, kurie niekina taikias priemones. Miestuose aš pasistengiu, kad klestėtų teatrai, o kaimuose, kad aidėtų dainos ir linksmi šokiai. Taip pat aš žiūriu, kad ūkininkai išsėtysi nuo savo darbų. Medžius aš apiberiu perlais, parūpinu prieglaudą paukščiams, medum aš patepu meškų sapnus ir priverčiu vilkus žiemos badu išpirkti savo vasaros

nuodėmes. Iš pradžių sniegą aš padarau minkštą, kaip piuką, o paskui kieta ir traškanti, ir taip neleidžiu jam sukorėti. O visų labiausiai aš mėgstu sekti pasakas, ypatingai vaikams ir vargšams.

Mmmm, aš galvoju, vargšas senasis Gruodis turi ir taip daug darbo, o jis nė neužsimena apie kiaušius skerdimą ar žudymą nekaltų eglaičių Kalėdų metu. Bet aš nenorėjau to minėti ir tuo tik padidinti jo rūpestį. Užot to, aš grįžau prie pasakų.

— Mane jaudina tai, kad tamsta labiausiai patinka sekti pasakas.

— Žinai, — susimąstęs kalbėjo Gruodis, — tiesa tegyvena tik pasakose.

Tai jam sakant, kažkaip atrodė, lyg ir jis būtų susitaikęs su faktu, kad tiesa iš tikrųjų gali glūdėti pasakose. Išmintis, aš galvoju, nors ir kaip puiki būtų, turi savo ribas. Be abejo tai reikalus nuneša labai toli. Argi gali tiesa būti tokia bekūnė, kad neranda kitokios prieglobos kaip tik pasaką?

— Ar tamsta nori pasakyti tiesą tegyvenant tik pasakose?

— Taip.

— Bet — aš priešinau — tokiu atveju mes veltui kovojame už tiesą. Jeigu taip, tai ar nebūtų geriau mums patiems ieškoti prieglobos pasakose, kur mes galime būti bent kartu su tiesa, kurios siekiame?

Gruodis atsakė maloniu šyps-

Kalėdų rytas Amerikoje

niu:

— Mano mielas drauge, yra žmonių, kurių gyvenimas kaip pasaka. Nors tokių mažai, amžinoji tiesa yra maloninga žmonių giminei. — Tai pasakę, jis atsištojo išėiti.

— Aš išeinu, — jis tarė, — nes turiu nemažai ką atlikti. Man reikia pasnigti, o paskui nutvinkinti Šv. Barboros patranką, vėliau gi paruošti kelią mano bičiuliui Šv. Mikalojui ir pasidalinti su Dievo Motina jos džiaugsmu. Kiekviena diena atneša naują uždavinį.

— Mes visi būsimė dėkingi, — pasakiau ir kalbėjau iš širdies gilumos.

Gruodis nusijuokė, o paskui, mašliai besišypsodamas, prieštarausiančiai mostelėjo:

— Ypatingai Naujųjų Metų išvakarėse! — Jo veidas ir balsas aiškiai rodė, kad nesant palankių Naujųjų Metų išvakarėms.

— Man sunku patikėti, — aš tariu, — kad Naujųjų Metų išvakarės nemėgsta jūsų gruodiškumo.

— Už visa tai jos mane laidoja, — Gruodis atsakė.

I tai aš tegalėjau pasakyti tik tiek, kad toks yra gyvenimas. Gruodis nieko nebeatsakė. Jis tik išmintingai linkterėjo. Tada vyriausias Metų sūnus išėjo rūpintis savo žiemšiais reikalais. Vi-

su pirma jam reikėjo prigaminti daugybę snaigių, nes Lapkritis buvo išnaudojęs didelį kiekį esamų atsargų.

Vertė P. Gaučys

Kalėdos...

(Atkelta iš 1 psl.)

Net ir žvirblis, sakoma, negali nukristi žemėn, nesukeldamas Dievui rūpestio. Visas medžiaginis pasaulis yra tarsi neišsifruotas Dievo pranešimas, kurį mistikai, menininkai ir mokslininkai stengiasi išsifruoti, kartais su daliniu pasisekimu. Tačiau raktas yra tik Kristaus rankose. Kristaus rankose yra raktas ir Lietuvai atgauti laisvę bei ne-

priskausomybę.

Išgirsime Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo komiteto (Vliko) seimo, įvykusio Chicagoje gruodžio 5-6 d., kvietimą, raginantį visą gyvąją lietuvių tautos dalį į Lietuvos laisvės talką. Vliko sekretorius Stasys Dzikas savo pranešime pabrėžė:

— Laukiame kiekvieno Lietuvos įnašo pagal jo padėtį ir pajėgumą, o kiekvienos lietuvių organizacijos — pagal jos paskirtį. Dėmesys krypst pirmiausia į intelektualus dirbančius mokslo ir tyrimo įstaigose, ypatingai politinių bei teisės mokslų, istorijos, literatūros ir kalbų dėstytojus. Jie bendrauja su elitu ir dalyvauja sekancijos kartos vadovaujančių asmenybių formavime. Jų savoje akademinėje plotmėje sugestijos, iniciatyva,

studijos ir veikalai, iškeliant ir reigojantis reikalavimas. Vlikas sprendžiant lietuviškąsias problemas, yra mūsų viltis ir, leiskite tarti, pavergtos tautos ipa-

K. Br.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

proga sveikinu

draugus ir pažįstamus, linkėdamas Dievo palaimos

KUN. JONAS SKRODENIS,

Šv. Teresės parapijos klebonas
Kankakee, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233 Ofiso HE 4-1818, rez. PR 6-9801

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val: pirm. ketv. 1 iki 7 popiet; antr. penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. GIARA
OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
GRANFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS

Akušerija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220 Namų rezid. — Prospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penktadi. 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS

5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)

3925 W. 59 Street
Val: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak., šeštadi. 12-2 val. p. p. trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penktadi. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakaro. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telefon. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien — 3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį. Šeštadienį 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telef. HEemlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773, Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS

2858 West 63rd Street
Pirma tik susitarus
Valandos pirmad., ketv. 5-8 val. antradi. 2-4 val.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. ir penkt. 2 — 3 p. p. Antr. ir ketv. 9 — 11 v. r. r. 4-8 p. p. šeštadi. 9 v. r. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960

DR. A. PUSTELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7097
Valandos: tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS

9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. r. iki 9 v. r. r. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. r. iki 3 val. popiet.

Ofs. tel. — 423-2660

DR. ZIGMAS RUDAFTIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirma ligonius tik susitarus — (By appointment)

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA

Ofisas 2656 W. 63rd St.
Val: antradi. nuo 1-4 popiet, ketvirtadi. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4416
Rez. GROvehill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

Ofs. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6196

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v., penktadi. 10-12 val. r. r., 2-3 v. vak. Šeštadi. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštadi. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6196

DR. V. TUMASONAS
CHIRURGAS

2454 West 71st Street
Pirmiausia ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 South Albany Avenue
Val: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 707-2141 Namų 634-4850
Val: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

VALDYBA IR DIREKTORIAI
linki visiems savo klientams ir rėmėjams
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
METROPOLITAN BANK & TRUST CO.
Established — 1914

2201 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. 60608
Tel. — CL 4-1000
Deposits Insured to \$20,000.00 by F.D.I.C.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime mūsų draugams, klientams ir pažįstamiems.

A — J MEATS
PRIME CHOICE MĖSA — LIETUVIŠKOS DESROS
2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629, Tel. HE 6-6888
Savininkas ANTANAS PLIENIS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir klientams linki
ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVE
1345 So. 49th Ave. Cicero 50, Ill.
TEL.: TOWNHALL 3-2834

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Sveikiname savo klientus ir visus pažįstamus
LAVERGĖ PHARMACY, 50th Ave. ir 14th st.
Cicero, Illinois, Phone 652-1970 Kalbame lietuviškai
E. OSMOLAK — R. REIMAN — A. LIUTKUS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ!

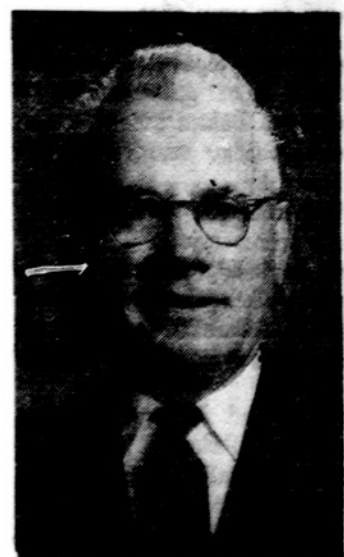
linkime klientams, draugams ir visiems lietuviams

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
DISTRIBUTOR

4030 Archer Avenue
Telephone Virginia 7-1515

S. Balzekas, Sr.

S. Balzekas, Jr.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
LINKIME
savo klientams, draugams ir pažįstamiems

RANCH MOTEL

WALTER RASCIAUSKAS JOHN ZALGA

9201 Stony Island Ave. Chicago 17, Ill.
Telef. REgent 1-3100

Viduramžių bažnyčios vienas iš charakteringų paveikslų

VIDURAMŽIŲ MINIATIŪRŲ BAŽNYTINIS MENAS

ELENA VASYLIŪNIENĖ

Tipingoji meno rūšis — miniatiūrų menas išsivystė 8 šimtmečiuose, Karolio didžiojo laikais. Šis menas primena mums mūsų modernųjį meną, bet jo atsiradimas ir eiga nieko neturi bendro su šiuo dienų modernizmu. Psalmynai, įvairios šventos knygos buvo iliustruotos ir jos pasiliko kaip svarbus ir nepaįnominomas dokumentas, iš kurio šimtmečių bėgyje išsivystė gotinis menas. Kai kas sako kad miniatiūra neturi kokios nors ypatingos reikšmės, bet tai yra netiesa. Tos viduramžių miniatiūros buvo kopijuojamos, iš jų buvo daromi dideli paveikslai. Miniatiūrų reikšmė yra labai didelė: jos yra tokios pat vertės meno kūriniai, kaip ir didieji paveikslai.

Karolio Didžiojo imperija užėmė milžinišką plotą — šiuo dienų Italijos, Vokietijos ir Prancūzijos plotus. Aštuntam šimtmečiuose šioji Europos dalis buvo agyventa įvairių tautų, turinčių įvairių kultūrinį palikimą bei papročius. Karolis Didysis stengėsi i-

vairių tautų kultūrinį palikimą išlaikyti, ir tas atsispindėjo mene.

Senovės graikų ir romėnų tapyba ir ypač skulptūra, kurios pagrinde buvo tobulo žmogaus atvaizdas, seniai buvo užmiršta. Barbarai sudaužė antikos dievus bei dievačius, o pirmųjų amžių krikščionybė draudė juos imituoti kaip pagonybės atvaizdus. Piešti tobulą žmogų reikėjo didelio įgudimo ir didelių studijų, ko irgi negalima buvo tikėtis aštuntame šimtmečiuose. Bet supratimas žmogaus vaizdavimo išsilaukė Bizantijoje. Iš ten plaukė įtaka ir į Karolio Didžiojo valstybę.

Bet Europos šiaurė buvo dar apgyvendinta barbarų genčių, kurie žmogaus vaizdavę nebuvo. Jie niekad ir didelių meno kūrinių nekūrė. Jų menas buvo grynai dekoratyvinis, kurio buvo išpuošti amuletai, peilių bei kitų ginklų rankenos, įvairūs papuošalai. Jų dailininkai buvo išvystę savotišką dekoratyvinį motyvą, kuris rėmėsi ratukais, raizgytomis linijomis, pilnas judesio, bėgimo. Dar šiaurės tautos žinojo ir stilizuotą gyvulio vaizdavimą. Ir tai buvo viskas.

Krikščionybė plintant, jų tarp šis dekoratyvinis menas nebeteko savo prasmės. Krikščioniškame pasaulyje menas buvo reikalingas vaizduoti Dievą bei jo šventuosius ir apaštalus arba at-

pasakoti evangeliją. Su dekoratyvinėmis figūromis to nepadarysi. Reikėjo imtis žmogaus vaizdavimo. Idomu, kad šis šiaurės genčių dekoratyvinis menas perėjo į krikščioniškąją miniatiūrą ir sudarė ten savotišką stilių, kuriam jungėsi senovinis graikų elementas, perpintas su šiaurietišku dekoratyviniu elementu.

Visa tai ir sudarė aštuntojo šimtmečio meno grožį ir idomumą. Žmogaus figūra buvo piešiama, laikantis linearinio principo. Svarbiausia buvo šventojo veidas, todėl ir jis buvo piešiamas kuo skrupulingiausiai, o tolimesnis kūno vaizdavimas sudarė vien linijų plaukimo išpūdį, visai nesirūpinant kūno formomis. Dekoratyvinis grynas piešinys buvo naudojamas kaip papuošalas aplink visą paveikslą ir jo kampinėse dalyse.

Viduramžiai susikūrė čia savotišką minties vaizdavimo būdą. Niekam nerūpėjo kopijuoti gamtos arba piešti, į ją nusižiūrėjus. Dailininkui labiausiai rūpėjo nupiešti šventąjį ir atvaizduoti jį kuo geriausiai. Be šventojo buvo piešiami dar karaliai bei scenos iš jų gyvenimo. Žmogaus panašumas niekam nerūpėjo. Karalius buvo piešiamas didesnis už kitas figūras, tuo parodant jo galingumą. Jo rūbai buvo turtingesni už stovinčių aplink jį, kad jisai atrodytų turtingesnis ir geresnis. Niekas nesirūpino nei perspektyva. Ką norėta

parodyti svarbesnio, visa tai buvo dedama paveikslo viduryje, figūras net padidinant, o kas mažiau svarbu — žemiau, o jau angelai ir šventieji buvo viršuje. Perspektyva turėjo savo pakaitalą — tai spalva; jeigu auksinė — tai karališkoji arba dieviškoji spalva. Žemė buvo vaizduojama, sudedant stilizuotus akmenis vienas ant kito, vanduo buvo vaizduojamas mėlynas ir banguota linija. Angelams buvo parenkamos kuo šviesiausios spalvos, nusidėjėliams — kuo tamsiausios. Šventiesiems buvo pridėdamos aureolės, kad juos būtų galima atskirti nuo paprastų kilmingųjų. Mėnulis ir saulė buvo vaizduojami galvos pavidalu, viena iš jų pusiau prisidengusi av deklų. Viduramžių tapyba išvystė simboliką, kuri buvo gerai suprantama ano amžiaus žmogui, bet kuri nebeteko reikšmės šiandien. Ankstyvųjų viduramžių, 8-10 šimtmečių miniatiūra buvo labai ekspresinga, daili ir maloni. Ji sukūrė šventojo tipą, kuris, savo didelėmis akimis žiūrėdamas į tolį, traukė ir žiūrovą į savo sukurtą pasaulį. Dailininkų vardai buvo nežinomi, nes vienu vardu buvo vadinamos mokyklos kur knygos buvo rašomos ir iliustruojamos. Raidės, ypač kurios pradėdavo knygą ar skyrių, buvo taip pat dekoruotos ir sudarydavo savotišką paveikslą.

Taigi miniatiūrų menas išsi-
(Nukelta 4 psl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Nuoširdų sveikinimą ir linkėjimą siunčia Cicero lietuviams ir visiems bičiuliams Čikagoje ir kitur

ŠV. ANTANO PARAPIJOS KUNIGAI:

**Klebonas J. STANKEVIČIUS
J. VYSNIAUSKAS
A. JUSKA
A. VILKAITIS**

Linksmų Kalėdų Švenčių

Linki

klientams, draugams ir pažįstamiems

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 W. 63rd St., Tel. GR 6-3134 ar GR 6-3353

UŽSIENIO IR VIETINIŲ AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Savininkas JUOZAS JURAITIS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime visiems klientams

MARQUETTE FASHIONS

MOTERŲ RŪBŲ KRAUTUVE

2438 W. 63rd St. — Tel. HE 4-4321

S. IR Z. JURKŪNAI

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems savo klientams ir draugams

COMMUNITY PHARMACY

Lietuvių vaistinė — C. KARECKAS, R. Ph.

5000 W. 16th St., Cicero, Ill. — Tel. OL 2-0951

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

MŪSŲ KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

linki

SPOT LITE FOOD MART

Importuoti ir vietiniai gaminiai

2812 West Marquette Road

Chicago, Illinois 60629 Tel. WA 5-1133

M. JURGUTIS ir B. UNDERYS, savininkai

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linktu savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MYKOLAS BAJORŪNAS IR ŠEIMA

LIQUOR STORE & TAVERN

2500 West 69th St. GR 6-9092 Chicago, Illinois

VIETOS IR UŽSIENIO GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS.

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

LINKSMŲ KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkime savo klientams.

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

DIREKTORIŲ TARYBA

JUSTIN MACKIEWICH, Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Direktorius

HELEN KUCHINSKAS, Direktorė

DAN KURAITIS, Direktorius

LEO GINIOTIS, Direktorius

JOSEPH PADZIUNAS, Direktorius

PETER MASSIE, Direktorius

PARĖIGŪNAI

JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Prezidentas ir Vedėjas

HELEN KUCHINSKAS, Sekretorė-Išdėminkė

JOHN CLORUS, Vyr. Vice-Prezidentas

DOMINIC CHIAPETTA, Vice-Prezidentas

ANTON KASUBA, Vice-Prezidentas ir Kontrolierius

JOHN LEWE, Vice-Prezidentas

EDWARD KRYSTON, Vice-Prezidentas

STASYS BARAS, Vice-Prezidento pavaduotojas

EDWARD BOGUS, Vice-Prezidento pavaduotojas

THEODORE BALLA, Vice-Prezidento pavaduotojas

DAVID MACKIEWICH, Sekretoriaus pavaduotojas

LUCY RAILA, Sekretoriaus pavaduotoja

VACLOVAS DZENKAUSKAS, Paskolų Valdėninkas

BERNARD STONE, Apdraudų Skyriaus Vedėjas

ADVOKATAI

WILLIAM ZIPPERMAN

BERNARD KASH

FRANK KUTA

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems savo klientams ir draugams

FRANK'S TELEVISION & RADIO, INC.

SALES & SERVICE

3240 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tel. CA 5-7252

TV — Radio — Hi-Fi — Air Conditioners — Electric Appliances

Savininkai Paulius Endzėlis, Juozas Bendoraitis

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linkime visiems lietuviams.

AUGIE BELAUSKAS, krautuv. vedėjas

ARBET FURNITURE

2442 West 47th Street, Chicago, Illinois 60632. Tel. FR 6-1100

Čia rasite visa kas tik jūsų namams reikalinga — geriausios kokybės ir už nebrangias kainas.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime savo lietuviams klientams ir pažįstamiems

KAZYS ČESNAUSKAS KONTRAKTORIUS

6425 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629

Telefonas — HEMlock 6-2812

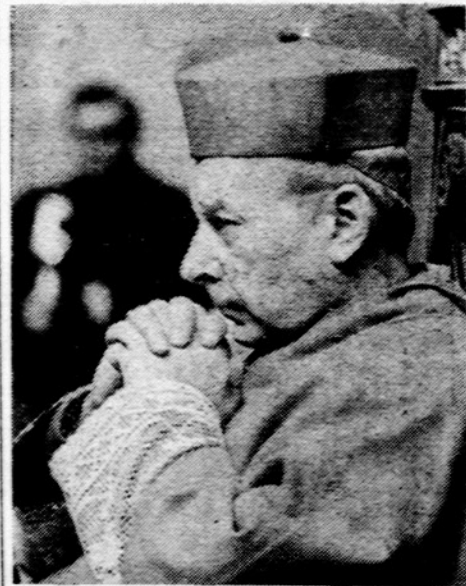
KARDINOLO WYSZYŃSKIO RŪPESČIAI

Paskutiniu metu padažnėjo kard. Wyszyńskio vizitai Romoje. Kiekvieną kartą, kai jis atvyksta, spauda splošioja, kokiais reikalais jis lankosi Vatikane. Su prantame, kad pokalbiai, vyksta už storų Vatikano sienų, lieka paslaptis. Tačiau yra manoma, kad kard. Wyszyński vis klibina Vokietijos srities prie Lenkijos prijungtųjų (lenkai sako „atgautųjų“) žemių vyskupijų klausimą.

Vokietijos sritį iki Oderio-Neisės prijungus prie Lenkijos, ten pateko keletas vyskupijų: Danciogo, Varmijos, Breslavo, Schneidemuehl prelatūra ir kitų vyskupijų dalys. Buvo laikai, tuoj po karo, kada valdžia skyrė tų vyskupijų valdytojais kunigus iš taip vad. „patriotų“ sąjūdžio, valdžios palaikomo ir remiamo. Kad nevyktų skilimas, nes tokie valdytojai buvo skiriami be Romos žinios, kardinolui Wyszyńskiui pavyko išgauti iš Romos, kad toms vyskupijoms būtų popiežiaus paskirti vyskupai administratoriai. Šv. Sostas juos laiko tik apaštaliniais administratoriais, o ne ordinariais, laikyda-

masis to dėsnio, kad kol nėra tarp tautiniai galiojančio traktato dėl galutinio valstybių sienų nustatymo ir pripažinimo, tol vyskupijų valdytojais skiriami tik administratoriai.

Kard. Wyszyński tikriausiai ne kartą šį reikalą klabeno Vatikane. Galutinis buvusioje Vokietijos teritorijoje esančių vyskupijų sutarimas ir jų įjungimas į lenkiškąsias provincijas, būtų netiesioginis ir galutinis Oder-Neisės ribos pripažinimas, ko Vatikanas

Kard. S. Wyszyński

Viduramžių miniatiūrų...

(Atkelta iš 3 pusl.)
vystė į sudėtingą, įdomų ir savotišką meno rūšį. Pagarsėjo buvo Reimso, Hilderheimo, Cluny piešiniai ir vietovės. Žmonės piešė ne kam kitam, bet Dievo garbei. Tuo pačiu, Dievą garbindami, jie sukūrė nemirtingus meno kūrinius.

nenorėjo daryti, nes tada jau būtų politinis aktas, ko Šv. Sostas vengia, nes tai ne jo sritis. Bet toks aktas būtų sustipręs kardinolo autoritetą valdžios akse ir palengvinęs santykius su valdžia. Nepamirškime, kad kard. Wyszyński yra ne tik Lenkijos Bažnyčios primas, bet drauge ir ge-

ras patriotas. Deja, vis budint ir savo laiku intervenuojant tiek Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkams, tiek ambasadais prie Šv. Sosto, kard. Wyszyński žygiai nebuvo sėkmingi.

Dabar padėtis ima keistis. Turint prieš akis netolimą Vakarų Vokietijos ir Lenkijos susitarimą dėl sienų, pripažįstant iš vokiečių pusės Oderio-Neisės liniją galutinai ir nekvestionuojama, kardinolas Wyszyński paskutiniame vizite Romoje norėjo reikalą paskubinti: išgauti minėtoms vyskupijoms ordinarių paskyrimą ir pačių vyskupijų įjungimą į Lenkijos bažnytinę sąrangą. Atrodo, ir dabar nepavyko. Jį pralenkė Gomulka, išgavęs iš Vakarų Vokietijos tai, ko Wyszyński neįsėgavo iš Vatikano. Net ir jau pasirašius sutartį dėl Oder-Neisės vakarinės Lenkijos ribos pripažinimo, Vatikano spaudos informacijos biuro vedėjas paaiškino, kad Vatikanas dėl galutinio sienų pripažinimo laikosi tradicinio nusistatymo. Betgi kard. Wyszyński, grįžęs iš paskutinės kelionės į Romą šių metų lapkričio mėn. gale, pareiškė, kad popiežius padarysias dėl buv. Vokietijos teritorijoje esančių vyskupijų ir katalikų vyskupų statuso galutinį sprendimą, kai tik Bonnos-Varšuvos sutartis bus ratifikuota. Kard. Wyszyński viešai taip pareiškė: „Šiuo reikalu esu gavęs iš Šventojo Tėvo raštą, garantuojantį, kad kai tik bus išspręsta juridinė-politinė situacija, Šventas Sostas padarys reikiamus žygius“.

Kita žinia, kurią kard. Wyszyński parvežė iš Romos Lenkijos tikintiesiems yra pop. Pauliaus VI eventuali kelionė į Lenkiją. Savo pamokslė Varšuvos katedroje kardinolas pasakė, kad esąs galimas dalykas, jog popiežius sekančiais metais gali aplankyti Lenkiją gegužės mėn., arba rugpjūčio ar spalio mėnesiais. Kaip žinoma, Paulius VI norėjo aplankyti Lenkiją 1966 m., bet Galmulkos valdžia, bijodama pabloginti santykius su Sovietų Sąjunga, kuri buvo priešinga tokiam vizitui, popiežiaus kelionei nedavė pritarimo. Kaip bus dabar, sunku pasakyti, nes tarp kardinolo ir valdžios yra tuo reikalu nuomonių skirtumo. Kardinolas nori, kad toji popiežiaus kelionė būtų grynai religinio pobūdžio, pvz. aplankant tik Čenstakavos šventovę, o valdžia — kad ji būtų valstybinio pobūdžio, nes tada popiežius negalės pasakyti ko nors prieš komunizmą, dargi turės rodyti malonų veidą jį priimantiems aukštiesiems valdžios pareigūnams. Tokiu valstybinio masto vizitu Gomulka tikriausiai sustiprintų savo prestižą

ir gautų Vatikano antspaūdą savo dabar vedamai politikai. Ateitis parodys, kaip šis reikalas vystysis ir kokias gaus konkrečias formas.

Kitas kard. Wyszyński rūpestis — katalikų Bažnyčios Lenkijoje santykiai su komunistiniu režimu. Jis iki šiol nesileido į pigias ir apgaulingas sutartis, kurios praktiškai Bažnyčiai nebūtų nieko gero davusios, o katalikams uždejusios dar didesnius varžtus. Pvz., valdžia tokiose „sutartryse“ rezervuotų sau balsą klebonų ir vyskupų skyrimo ir pana. Ten (Vengrijoje) ir po „sutartryse“ su Šv. Sostu, po valdžiai palankių vyskupų paskyrimo, katalikai persekiojami, kaip ir pirmiau. Bažnyčia

Vengrijoje nieko nelaimėjo, tik dar daugiau pateko į valdžios replės, kurias dabar savo rankose laiko valdžiai pataikaujantieji vyskupai. To bijomasi Lenkijoje, kur iki šiol vyskupų skyrimas priklausė tik Šv. Sostui. Bet už tokią politiką kardinolas tiek valdžios, tiek kai kurių katalikų pvz. („Pax“ sąjūdžio) yra kaltinamas užsispyrimu, nenuolaidumu, nesukalbamumu, kas atnešą Bažnyčiai tik nuostolius. O kard. Wyszyński pirm visko stato valdžiai vieną reikalavimą — buv. Vokietijos teritorijoje gražinti bažnyčios ir kitus religinių institucijų pastatus, kuriuos valdžia pasisavino kaip karo grobį ir už kuriuos tikintieji turi mokėti valdžiai aukštą nuomą. Yra ir kitų

problemų, kai valdžia neleidžia rajonuose, tūkstančiai tikinčiųjų. Religinis mokymo trukdymas, rei yra naujai apsigyvenę, pramonės (Nukelta į 5 psl.).

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

visiems draugams ir klientams linki

LEADER LAUNDRY

AND DRY CLEANERS

1633 W. 43rd St. Chicago, Ill.

Tel. YArds 7-4800

Kooperuoja ir remia Sophie Barcus radio šeimos programas.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

mūsų klientams ir visiems lietuviams!

J. ANDRIULIO LIET. SČIŲ ATSTOVAI ČIKAGOJE IR APYLINKEJE:

STASYS IR MARIJA METRIKIAI

FARM FOOD COMPANY

1811 W. 47th St., Chicago, Ill., YA 7-8393

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems savo klientams ir draugams

DARGIS DRUG STORE

Mr. & Mrs. CHARLES P. DARGIS

2425 W. Marquette Road, Chicago, Ill.

Tel. HEmlock 4-6050

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems.

MAISTO KRAUTUVĖ

4064 So. Artesian Avenue Tel. — 247-7871

Vietos ir Importuoti Maisto Gaminiai

Savininkas BRONIUS ZABUKAS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime visiems savo klientams ir draugams

TULPĖ VALGYKLA

JUZE IR IZIDORIUS AUGAICIAI, Sav.

2447 West 69th Street

DAN KURAITIS

Savo prieteliams, draugams ir bičiuliams linkiu

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime draugams ir pažįstamiems.

— Viskas namų pagerinimui ir pagražinimui —

SOFIJA IR KOSTAS BUTKAI

3407 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Telefonas — PProspect 8-2781

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems mūsų klientams ir draugams

Grant Works Coal & Oil Co.

ADOMAS BERNADIŠIUS, Prop.

WE SELL FUEL OIL

16th St. and 49th Court, Cicero, Ill.

Res.: 1601 S. 49th Court Res. Phone Olympic 2-9311

Office Phone Olympic 2-9311

Sveikinam "DRAUGO" skaitytojus ir bendradarbius su Šventomis KALĖDOMIS ir linkim visiems nuotaikingų švenčių bei daug laimės ir sveikatos Naujuose Metuose!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Insured Savings • Home Loans

2212 WEST CERMAK ROAD - CHICAGO, ILL. 60608 • TELEPHONE 647-7747

OFFICERS:

PETER KAZANAUSKAS

President

CASIMIR G. OKSAS

Exec. Vice-President

WALTER MISEVICH

Vice-President

STEPHANIE SIMONAITIS

Secretary-Treasurer

ANTHONY L. LAPINSKAS

Attorney & Asst. Secy-Treas.

DIRECTORS:

PETER KAZANAUSKAS

PETER KRAUJALIS

ANTHONY L. LAPINSKAS

WALTER MISEVICH

CASIMIR G. OKSAS

JOAN K. OKSAS

STEPHANIE SIMONAITIS

OFFICE HOURS:

Monday, Tuesday, Friday 9 a.m. to 4 p.m.

Thursday 9 a.m. to 8 p.m.

Saturday 9 a.m. to 1 p.m.

No Business Transacted on Wednesday

PARKING LOT — Adjoining our Office Building.

ADVENTAS IR JO PAPROČIAI SENOVĖJE

Prisiminimas iš žemaičių Kalvarijos padangės

Iki advento beveik visi didieji ūkio darbai yra baigti, tik kur — kur dar matyti likučiai nesuartų dirvų, nenukastų bulvių bei nenuimtų daržovių. Baigusieji žemės ūkio darbus lengvai su-randa darbų apie namus, miškuose. Moterys užsidaro namie. Ten jos iki pavasario prasėdi: vienos prie ratelių, kitos audimo staklėse. Taip visos turi per žiemą pakankamai darbo, kol išaušta mielas pavasaris.

Adventas anais žilos senovės laikais turėjo daug visokių gražių ir savotiškai įdomių papročių, bet nevisose vietovėse jie buvo vienodi. Kiekviena apylinkė savo tradicijomis ir papročiais skyrėsi nuo kitų. Čia prisimenama Žemaičių Kalvarijos apylinkė. Čia adventiški papročiai buvo iš tėvų ir senolių laikų, kurie jau gyvenimo dulkių storu sluoksniu pridengti.

Advento metu ne tik vienoje bažnyčioje buvo matyt, kad yra maldos ir susikaupimo metas, bet toks vaizdas buvo ir žmonėse, mieste ir kaimo gilumoje. Adventui prasidėjus, visur nutildavo muzika, nurimdavo dainos, juokas ir jaunimo klegesys. Jokių pasilinksminimų, šokių, iškilmingų ir triukšmingų balių niekas neberuošdavo. Kiekvienas stengda-

vosi adventą praleisti su didesniu susikaupimu ir nuoširdesniu pamaldumu.

Iki saulėlydžio baigiami visi lauko darbai, o sutemus susirinkdavo į vidų. Čia kiekvienas stovėdavo prie savo įprasto darbo. Moterys vienos verpdavo, kitos megždavo, siūlavo ar vakarienę virėdavo. Vyrai sukdavo virves ar balanas skaldydavo, o vaikai vieni poterių mokydavosi kiti, skaitydavo ar žaidavo. Pabaigus ruošos darbus ir visiems susirinkus giedodavo įvairias šventas giesmes, bet kas vakarą būtinai giedodavo

KARD. WYSZYNSKIO RŪPESČIAI

(Atkelta iš 4 pusl.)

kalaujant, kad tikybės mokytojai tam darbui gautų valdžios leidimą, katalikų išlaikytų mokyklų likvidavimas ir panašūs klausimai, kardinolo nusistatymu, turi būti pirmiausia palankiai išspręsti, o tada bus galima kalbėti ir apie "susitarimą", jei valdžia iš tikrųjų norinti įrodyti gerą valią taikingam Bažnyčios ir Valstybės sugyvenimui. Iš to ir sunkenybės susitarti, susikalbėti.

vakarinę giesmę vadinama "karunka". Nepamiršdavo prieš einant gulti pagiedoti "Labanaktis". Nusibodus giedoti, vienas kuris iš senesniųjų pradėdavo pasakoti pasakas ir visokius iš savo gyvenimo įvykius, prisiminimus ir įspūdžius. Po vakarienės apie 9 valandą eidavo gulti, bet kiekvienas čia pat atsiklaupęs kalbėdavo vakarinius poterių. Rytais apie 5 valandą ryto keldavo ir kiekvienas, pakalbėjęs poterių, eidavo prie savo nuolatinio darbo. Prieš aušrą visada pagiedodavo: "Sveika aušra" ir "Valandas". Po pusryčių bent kiek prašvitus, vyrai išskubėdavo prie dienos darbų, o moterys likusias namuose sėsdavo prie ratelio ar į stakles, o likusios vargdavo su gyvuliais, rūpindavosi švara, nepamiršdavo ir pietų išvirti.

Advento metu griežtai prisila-

(Nukelta į 8 psl.)

turi kovoti žvėm frontais: su marksistinės valdžios pinklėmis ir su tami tikru progresistiniu reformizmu, kuris "aštriai kritikuoja kiekvieną, kuris nori praveisti Bažnyčioje atsinaujinimą protinomis ir atsargiomis vidaus reformomis". Kitais žodžiais tariant, "bet kuria kaina atmainų karštingė Vakaruose, pasunkina darbą ir Lenkijoje". Taip pat ir "naujoji teologija" slepia didelį pavojų, kuris auga gana sparčiai. "Bažnyčia turi gintis nuo šio pavojaus ir rodyti, kad teologija yra senas ir pastovus mokslas".

Dėl tos "naujos teologijos" reikia paaiškinti, kad valdžia ją remia ir propaguoja. Valstybinė leidykla "Pax" skiria dideles sumas išversti į lenkų kalbą, atspausdinti ir išplatinti daugelį Vakarų Europos "naujųjų teologų" veikalų, dažnai kritikuojančių dogmas, Bažnyčios santvarką, popiežiaus mokymą, sklebiantį keisčiausias reformas ir pan. Tuo norima daryti sąmyšis katalikų protuose ir sąžinėse, silpninti jų tradicinį tikėjimą.

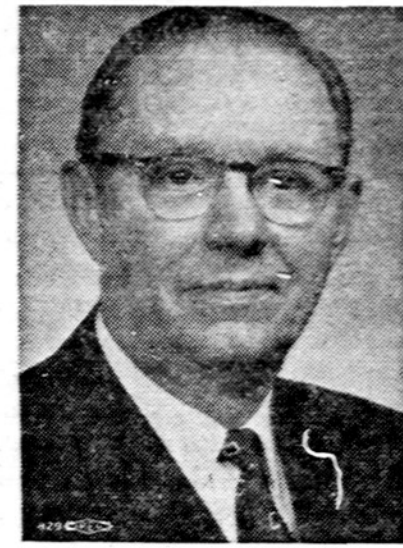
Kard. Wyszyński nuomone ir

"dialogas" tarp katalikų ir netikinčiųjų yra imtinai labai atsargiai, nepaneigiant jo reikalingumo. Pagal Wyszyński, "reikia labai budėti, kad dialogas vyktų pagal Sv. Sosto duotas direktyvas, nes yra pavojus, kad jis, kaip dažnai atsitinka, nevirstų pokalbiu tarp ignorantų, kurie yra kuri ti ir manosi galį kalbėti su visais ir apie viską... Yra laikas mokymui ir laikas pasikalbėjimui. Dialogas neturi atstoti mokymo".

Yra dar ir kitas pavojus — taip tvirtina kard. Wyszyński — kad ekumenizmas neigautų "politinio pobūdžio". Šis pavojus yra panašus į pavojų šiandien taip madingų prietarautojų, kurie nieko neišmano nei apie Bažnyčią, nei apie Kryžiu, nei apie kančią, savęs išsivadėjimą ir auką".

Bet vistiek kard. Wyszyński nėra pesimistas. "Dabartinė Bažnyčios krizė bus greitai nugalėta. Įvairios klaidos, atsiradusios iš perdėtų bažnytinių institucijų reformų, neteks savos sugestyvinės jėgos. Demagogija su laiku nutils". Tada ateisias tikrųjų pranašų ir mokytojų laikas.

Observer

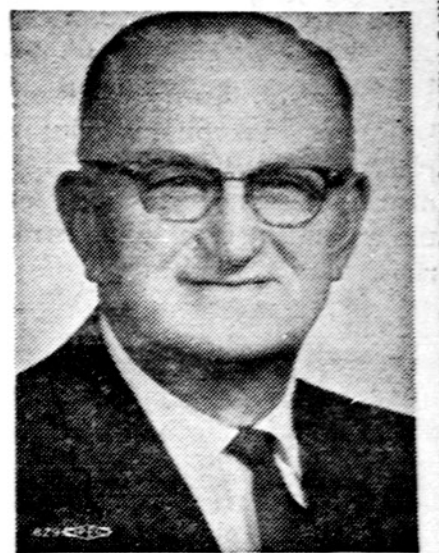
JOHN KARNER
Town President

Elected Officials of the Town of Cicero join in extending Christmas Greetings and Best Wishes for a Happy and Prosperous New Year to all their friends and neighbors in Cicero — the Best Town in America.

TED J. ZAREMBA
Town Supervisor

JOHN F. KIMBARK
Town Clerk

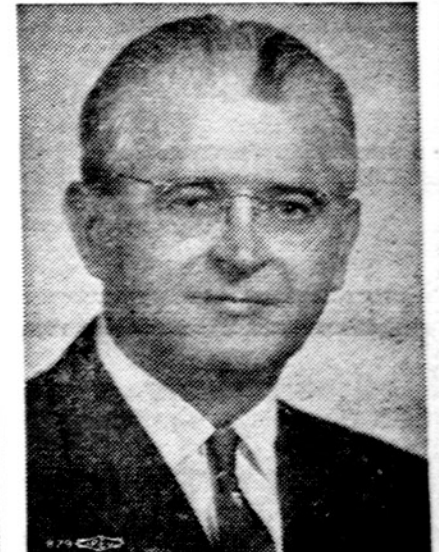
GERALD RESNICK
Town Collector

GERALD DOLEZAL
Town Trustee

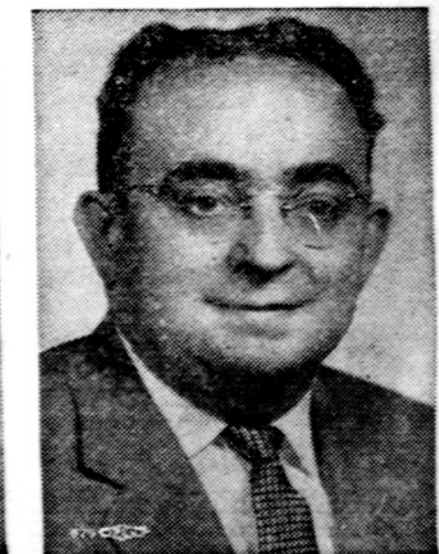
FRANK A. MUNGAI
Town Trustee

BEN DARDA
Town Trustee

OTTO F. DANEK
Town Trustee

FRANK A. MURIN
Town Assessor

ELECTED REPUBLICAN OFFICIALS
TOWN OF CICERO

Perskaite Drauga, duokite kitiems pasiskaityti

Linksmų Kalėdų Švenčių linkiu visiems mano klientams ir draugams.

ALBINAS BENIULIS
5301 So. Talman Avenue,
Chicago, Illinois 60632
Telef. RE 7-7083

BALDŲ PERVEŽIMAS MIESTE IR TOLIAU

Mūsų maloniems klientams linkime
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

S. IR J. JAZBUČIAI
MARY ANNETTE MOTEL

8910 COLLINS AVE., MIAMI BEACH, FLA. 33154
PHONE — 865-9258 ir 865-2678

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems lietuviams

ŠIMAITIS
REALTY, INSURANCE

2737 West 43rd Street, Telef. Clifside 4-2390

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių linkime pacientams, draugams ir pažįstamiems.

DR. & MRS. A. P. STULGA
2723 West 71st Street Telef. 476-6785

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems mūsų klientams ir draugams

ŠIMKUS
REAL ESTATE — NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632
Tel. Clifside 4-7450

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu visiems savo klientams ir draugams

PETE'S FOOD STORE
ir "DRAUGO" stotis
PETRAS ŠMITAS, sav. prieš šv. Jurgio bažnyčią
901 W. 33rd Street, Chicago, Illinois 60608, Tel. Yards 7-0087

Dar reikia pridėti valdžios pastangas griauti kard. Wyszyński populiarumą tikinčiųjų tarpe, pvz. išreikalavus iš Vatikano antrojo Lenkijai kardinolo (juo tapo Krokuvos arkivysk. Voytyła), kuris turi sudaryti Wyszyńskiui tarsi šešėlį ir kt.

Kaip kard. Wyszyński žiūri ir kaip vertina Bažnyčios padėtį Lenkijoje, skaitome jo pareiškimą italų žurnale "Relazioni". "Lenkijos Bažnyčia veikia skirtingose sąlygose, negu Vakaruose. Pz. mes turime veikti be autentiškos katalikiškos spaudos, be brolijų, be kat. draugijų, be konfesinių mokyklų, be labdaros organizacijų. Tai liūdna panorama, kuri Vakaruose dažnai pamirštama. Štai kokia antroji komunizmo veido pusė, o ji nėra maloni".

Toliau kard. Wyszyński pareiškia, kad Bažnyčia Lenkijoje

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių linkiu visiems lietuviams

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, INC.
2451 SOUTH OAKLEY AVENUE
Chicago, Ill. 60608 Telef. Yards 7 3278-3279

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, INC.
parūpina ne tik kelionei bilietus, lėktuvais, laivais, traukiniais ir autobusais, bet taip pat organizuoja ekskursijas į idomias vietas Amerikoje, Kanadoje, Meksikoje, Pietų Amerikos valstybėse, Europoje ir kitur.

5% CURRENT RATE On All Insured Savings

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Linkime visiems savo klientams, draugams ir visiems lietuviams.

5 1/4% & 6% UŽ CERTIFIKATUS

VALDYBA IR DIREKTORIAI

SUPREME SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
1751 WEST 47TH ST. Phone YARDS 7-3895

Hours—
Mon., Thurs. and Friday 9 AM to 8 PM
Tuesday 9 AM to 5 PM
Wednesday — closed all day.
Sat. 9 AM to 12 noon

BLOGAS NAMAS

G. SONGINAS

Mūsų Vilnius skiriasi nuo kitų tu, kad jame daugumas vietovių ir senų pastatų yra susiję su kokiais nors įvykiais, apie kuriuos plinta daugybė padavimų ir legendų. Aprašymą kai kurių įvykių galima rasti Vilniaus bažnyčių ar vienuolynų archyvuose, bet daug jų laikas ar gaisrai sunaikino, kai kurie liko tik žmonių atminime.

Tokių padavimų ar legendų apie Vilniaus miesto pastatus yra daug. Viena tokių legendų liko žmonių atminime iki šių laikų apie namą Dominikonų gatvėje. Jis turėjo "blogo namo" vardą.

Iš datos, atrastos ant namo pamato, buvo aišku, kad jis pastatytas 1818 metais, bet jau 1821 metais buvo pertvarkytas, pritaikant jį vaikų prieglaudai. To namo fasadas po pertvarkymo iki 1910 metų liko tas pats. Ir dar tais metais buvo galima matyti virš pagrindinių durų įmūrytą į fasados sieną apdaužytą žmogaus veido bareljefinę skulptūrą.

Tas namas 1818 metais skyrėsi nuo aplinkinių tuo, kad jo sienos buvo iš gražių raudonųjų plytų. Jis buvo erdvus, su plačiu kiemu užpakalyje ir mūrinėmis arkliadėmis dviem arkliais. Prie arkliadžių buvo erdvus kambarys prižiūrėtojui. Tokius senovėje statydavosi kur nors priemiestyje Lietuvos didikai. Šiame rajone jis buvo neįprastas, todėl tuojau patraukdavo praeivio akis.

Dar labiau tais laikais jis skyrėsi nuo kitų namų savo bareljefine skulptūra, įmūryta virš pagrindinių durų. Skulptūra buvo juodos spalvos, vaizduojanti žmogaus veidą, bet buvo nepana-

šis į paprastą veidą. To veido bruožai daugiau buvo panašūs ir velnio veidui, nors išorinių velnio žymių, kaip ragų tarp garbanotų plaukų, nebuvo matyti. Skulptūros meniškumas nekėlė abejonių, bet veido bruožuose atsispindėjo pikto ar klasingumo išraiška, kokią mes matome velnio veido paveiksluose. Ji nebuvo atstumianti, priešingai, buvo patraukli ir graži. Todėl praeiviai neretai sustodavo prieš namą ir gerėdavosi tuo menišku darbu.

Padavimas sako, kad tuos namus po savo tėvo mirties pastatė ir jame gyveno turtingo pirklio Jaugėdo sūnus Laurynas, grįžęs iš užsienio, kurėjo mokslus.

Jo tėvas Anupras turėjo turtingą urmo prekių sandėlį Vokiečių gatvėje ir prie jo 6 kambarių butą. Pirklys Anupras Jaugėda buvo kilęs iš neturtingos šeimos. Jo tėvai anksti mirė. Jis, likęs vienas, savo jaunystėje matė daug vargo. Sunkiai dirbdavo, dažnai eidavo miegoti alkanas, o gero žodžio retai kada sulaukdavo. Bet tos sunkios gyvenimo sąlygos jo nepalaužė, jis liko doras, sąžiningas, darbštus ir jautrus kito nelaimėi. Bet visuomet svajojo tapti turtingu, kad galėtų savo vaikus išmokyti ir užtikrinti jiems gerą gyvenimą.

Pradėjo jis prekiauti iš mažų santauptų, bet savo gabumais ir darbštumu po 20 metų galėjo įsigyti urmo prekių sandėlį. Nuo tos dienos laimės ratas pasisuko jo pusėn, pajamos didėjo, sandėlis plėtėsi. Po kiek laiko buvo vienas iš turtingesnių Vilniaus miestiečių pirklių.

Turtai nepakeitė jo būdo. Jis liko toks pats doras ir sąžiningas,

tik dabar galėjo daugiau padėti kitiems, sušelpiti vargšus ir paventti bažnyčias bei vienuolynus. Jo vardas buvo žinomas ir gerbiamas, kaip gero ir jautraus žmogaus.

Netrukus pirklys Jaugėdas vedė ir turėjo sūnų, kurį pakrikštijo Lauryno vardu, bet netrukus jo žmona mirė. Jis liko vienas su mažu vaiku. Sūnus augo tarp svetimų, nes tėvas mažai jam turėjo laiko, bet, senai tolimai giminaitei Onai prižiūrint, išaugo tvirtas ir sveikas berniukas.

Sūnui paaugus, tėvas siuntė jį į Dominikonų išlaikomą mokyklą, o paskui į Vilniaus universitetą. Vėliau tolimesniai mokslui siuntė jį Paryžių, kur jis buvo iki 1816 metų. Grįžo, kai tėvas parašė laiška, kad serga ir jam sunku toliau vesti prekybą.

Grįžo Laurynas pasikeitęs. Tėvas ir senutė Ona auklėjo jį namie katalikiškai, skiepėjo jam tikėjimo dėsnius, kiekvieną sekmdienį vedavosi į bažnyčią ir mokė nepaėti pro vargšą, jo nesušelpus. Bet dabar Laurynas tai užmiršo. Jis aplenkėdavo bažnyčią, ir tikinčius žiūrėdavo su panieka, pamatęs vargšą prie bažnyčios, sukldavo veidą į kitą šoną. Bet tą patį vargšą, sutikęs toli nuo bažnyčios, visuomet sušelpdavo. Bažnyčia ir religija jam neegzistavo, jis jų nekeitė ir griežtai atsisakė jas koku nors būdu pamremti. Tas sūnaus pasikeitimas labai paveikė tėvą. Jis, sielodamasis dėl jo permamos, netrukus mirė. Laurynas paveldėjo visus tėvo turtus ir savarankiškai pradėjo tvarkyti tėvo prekybą.

Sekėsi jam gerai, jo turtai daugėjo. Jis nusipirkė Dominikonų gatvėje didelį žemės sklypą ir jame pasistatė namą, kuris vėliau gavo "blogo namo" vardą. Pirkto porą arklų, lengvą, prabangų vežimuką, roges, o arkliams prižiūrėti paėmė jauną vaikina Prano vardu. Šis nuo vaikystės dirbo tėvo sandėliuose ir labai mėgdavo arklius.

Keistas dalykas, Laurynas buvo netikintis, nemėgdavo bažnyčios, o jo vežėjas Pranas buvo giliai tikintis, savo kambaryje prie arkliadžių visuomet laikė kryžių ir šventus paveikslus ir nebuvo sekmdienio, kad jis apleistų bažnyčią. Jo ponas Laurynas šnairavo, bet nieko nesakė, nes tokio kito arklių prižiūrėtojo negalėtų rasti. Jau po dviejų savaičių arkliai atrodė kitaip. Buvo gražiai išvalyti, sušukuoti, o karčiai net blizgėjo: Kai Pranas veždavo Lauryną, tai praeiviai sustodavo pažiūrėti tų gražių arklų ir prabangaus vežimuko su vežiku priešaky. Tas Laurynui labai patikdavo.

Laurynas nepasitenkino gražių raudonųjų plytų namu. Jis norėjo dar daugiau jį išpuošti, kad

veidą, negu į namo savininko. To nepasisekimo paveiktas, susirinko savo įrankius ir, nereikalaudamas užmokesčio, išėjo namo, pasiryžęs daugiau nebandyti tame name dirbti.

Skulptūra buvo meniška, jos spalva labai tiko prie raudonųjų plytų, įnešdama namui daugiau gyvumo ir įvairumo. Jos buvimas virš durų pritraukdavo praeivių žvilgsnius, todėl Laurynas ją paliko įmūryta, nors ji nebuvo panašiai į jo veidą.

Dailininkas Beretti, kitą dieną vėlakai grįžęs iš smuklės, kur su draugais vašinosi vengrišku vynu, rado savo kambaryje ant stalo laišką ir storą kapšiuoką auksinių. Laiškas buvo parašytas labai kaligrafiškai, bet lietuvių kalba, kurią Beretti truputį tik žodžiu temokėjo. Kapšiuoke buvo du šimtai auksinių monetų. Kas tą laišką parašė ir tuos pinigus padėjo ant stalo, Beretti, negalėjo žinoti. Taip pat nežinojo, kas yra tame laiške parašyta. Kitą dieną anksti iš ryto su radiniu nuvyko pas savo gerą pažįstamą

(Nukelta į 7 pusl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629 Tel. PR 6-8998

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkiu visiems savo klientams ir draugams.

ALFRED J. FANTOZZI INSURANCE

2422 South Oakley Avenue

NOTARY PUBLIC Phone Virginia 7-7766

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime visiems.

CAPITOL PHOTO ENGRAVERS

9860 West Derby Lane, Westchester, Illinois 60153

TELEF. — 681-0055

Gamina preciziškai visokias klišes.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems.

V. & S. DISTRIBUTORS

Importuoto ir vietinio maisto urmo prekyba.

TEL. — 376-6336

4621 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609

J. ir K. BALTRAMONAI, sav.

Restorano

RŪTA

MARQUETTE PARKE

6812 So. Western, PR 8-3493

savo klientams, draugams ir pažįstamiems siunčia nuoširdžius linkėjimus Kalėdų švenčių proga.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems savo klientams ir draugams

RUDAUSKŲ ŠEIMA

UZEIGA IR HOLLYWOOD SALE ISNUOMAVIMUI

2419 W. 43rd St. Tel. Virginia 7-9780

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems savo klientams ir draugams

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

4065 Archer Ave., Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5990
P. NEDAS-NEDZINSKAS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

— LINKI —

Doctor Walter Swiatek OPTOMETRIST

2209 WEST CERMAK RD. VIRGINIA 7-6592

CHICAGO 8, ILLINOIS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu visiems savo klientams ir draugams

ANTANAS VILIMAS

PERKRAUSTYMAI ARTI IR TOLIMŲ DISTANCIJŲ

823 W. 34th Place, Chicago, Illinois

Tel. FRontier 6-1882

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Klientams ir Draugams.

L. ABARAVIČIUS

Agentas — New York Life Insurance Co.

5907 So. Kedzie Ave.

Chicago 29, Ill.

Office Tel. 374-4300

Res. Tel. GR 6-4789

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems mūsų klientams ir draugams

MR. ir MRS. PAUL PUTRIM

BUČERNĖ IR GROBERNĖ

1446 South 49th Ct.

Cicero, Illinois

Phones OLYMPIC 2-7529

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŪJŲ METŲ

linkime

VISIEMS GEROS VALIOS

LIETUVIAMS

FRANK ZOGAS, PRESIDENT

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4040 Archer Avenue

Chicago, Illinois 60632

Tel. — 254-4470

BLOGAS NAMAS

(Atkelta iš 6 pusl.)

— Šv. Jono bažnyčios klebonas.

Klebonas kurį laiką buvo Romoje, ten išmoko italų kalbos ir susipažino su tada dar jaunu, bet jau žymiu dailininku Beretti. Jie dažnai susitikdavo ir mėgdavo lyginti bei ieškoti panašumo tarp lietuvių ir italų kalbų. Tas juos duodamas laišką, prašė išaiškinti, kas jį parašė ir kam skirti tie du širčiai auksiniui.

Klebonas laišką perskaitė. Jame buvo parašyta:

„Didysis Gerbiamas Pone, esu sužavėtas Jūsų kūrinių aukštu meniškumu ir dėkoju Jums už mano veido bareljefą, kurį Jūs teikėtės pritrivinti virš namo durų Dominikonų gatvėje. Didžiai vertindamas Jūsų talentą, prašau priimti tą smulkų užmokestį, kurį su pagarba ir dėkingumu Jums siunčiu.

Jums atsidavęs ir pasiruošęs patarnauti Boruta“.

Beretti buvo tikras, kad pinigų jam siunčia koks Lietuvos didikas, vardu Boruta, kviesdamas

ji atvažiuoti ir papuošti jo rūmus, tai labai nustebo, kai klebonas, perskaitęs laišką, pradėjo jam priekaištauti, kad jis susidėjo su velniu ir nuo velnio gauna pinigų.

Dailininkas nieko nesuprato, bet, kai klebonas paaiškino, kad Boruta yra lietuviškas velnias, nors ir gudų kilmės, tai jam buvo aiški klebono priekaištų priežastis. Jis paskubėjo paaiškinti apie Dominikonų gatvės skulptūrą, kurią jis sukūrė nesamoningai ir asitiktinai, be to, už ją net užmokėję neprašė. Klebonas, apgalvojęs viską, tarė:

— Aš matau, kad šiame reikame esi nekaltas, nors vistiek tu pinigų nuo velnio krikščionis primsi negali ir turi juos gražinti. Bet italy protas, kai reikalas sukasi apie pinigus, yra lankstus ir išradingas. Tai Beretti tuojau rado išeitį ir ją klebonui pasiūlė:

— Klebone, — tarė, — Šv. Jono bažnyčios stogas yra kiauras. Kai lyja, tai vanduo laša ant šventųjų statulų. Jeigu stogo nemontuosit, tai visus juos sunaikinsit. Man taip pat reikalingas

skatikas, nes didikas Pacas yra išlyskotas ir dosnumu nepasižymi. Aš siūlau tokį projektą: jūs tuos pinigus pašventinsit, ir mes juos pasidalinsim pusiau. Aš pilnai tikiu, kad visas blogumas tų pinigų žus, kai jie paragaus švento vandens ir išgirs jūsų maldos žodžius. Tokiu būdu bažnyčios stogas bus atremontuotas, aš turėsiu atliekamo skatiko, o velnias Boruta bus nubaustas už gundymą gero krikščionio, nes jis savo pinigais prisidės prie Dievo garbės padidinimo.

Tas projektas klebonui patiko. Jis papylė ant stalo visus auksinius, klebonas juos iškilmingai pašventino, o po to pasidalino pusiau. Davatka Morta, kuri kiekvieną dieną ateidavo tvarkyti klebono butą, tvirtino, kad ji savo akimis per rako skylutę matė papiltus ant stalo auksinius. Kai klebonas juos šventino, tai jie šokinėjo, kaip gyvi, ir ji girdėjo, kai jie cypė kaip pelės. Tik pašventinus nusiramino ir nustojo šokinėti ir cypėti.

Dailininkas Beretti panorėjo daugiau ką nors sužinoti apie velnią Borutą, bet klebono klausiti jis varžėsi. Nutarė paklausti svetimų, nepažįstamų žmonių ir vakare nėjo į paprastą smulkę, bet pasuko į kitą, esančią Pilies gatvėje, kur rinkdavosi smulkūs bajorai ir didikų aukštesnio rango tarnautojai. Ten neteko jam vienam nuobodžiauti, nes tuojau prie jo prisėjo smulkus bajoro drabužiuose su ilgais ūsais bajoras ir pasiūlė padėti ištuštinti ašotį vyno, užsakyto Beretti. Prie jų prisijungė aukšto rango Sapięgu tarnautojas ir užsimezgė gyva kalba ne tik apie dabartį, bet ir apie praeitį. Kai Beretti paklausė apie Borutą, tai bajoras tuojau išvedė jo visą heraldiką.

Velnias Boruta prieš porą šimtų metų atvyko iš Gudijos. Anksčiau jis vadinosi Borkus, bet Lietuvoje iš lenkų priimtu papročiu savo vardą pakeitė į Borutą, nes tas vardas gražiau ir bajoriškiau skamba. Jam čia Lietuvoje labai patiko, ir jis nutarė nuolat čia pasilikti. Išikūrė Kernavės pilies griuvėsių požemiuose ir ten nešė

ir saugojo savo lobius. Jis nebuvo blogas velnias, lietuvių jis gerbė, bet daugiau kreipė dėmesio į svetimtaučius, atvykusius į Lietuvą.

Labai mėgdavo užteiti į smulkę išgerti su kitais porą kvortų degtinės, pasikalbėti ir nieko nesisikyrė nuo kitų smulkės lankytojų. Rengdavosi jis įvairiai. Daugiausia dėvėjo bajoriškų drabužių, bet taip pat labai mėgdavo svetimtaučio apsirengimą. Už visus gėrimus smulklininkui visuomet mokėdavo auksu ir grąžos nereikalavo. Tokį mokėjimo būdą smulklininkai labai mėgdavo, bet žmonėms jis buvo įtartinas, ir jie netrukus išsiaiškino, kas jis yra.

Kadangi kiekvieną kartą atrodavo kitaip, tai atpažindavo tik tada, kai jis, už gėrimus mokėdamas, pabėrdavo ant stalo auksu monetas. Bet tada būdavo jau per vėlu, nes jis tuojau smulkę apleisdavo ir dingdavo tamsioje. Ne kartą žmonės ruošdavosi uždėti jam ant kaklo rožinį, nes tikėjo, kad velnias su rožiniu ant kaklo nustoja savo pragariškos jėgos. Atrodo, kad apie žmonių norą Borutą puikiai buvo informuotas ir visuomet visų spąstų išvengdavo.

Tos žinios pradžiugino dailininką Beretti. Jis džiaugėsi, išvengęs Borutos pinklių ir net jį apgavęs, bet tas nepatiko pačiam Borutai. Kai dailininkas Beretti su bendrininkais ištuštino penktą vyno ašotį ir, mokėdamas už gėrimą, metė ant stalo gautą iš Borutos auksinę monetą, vienas iš dalyvių nusigandęs suriko: Boruta!

Nesusipėjęs Beretti apsižiūrėti, kai buvo pačiuptas už rankų, ant kaklo jam buvo uždėtas rožinis ir kumščių smūgiai pasipylė iš visų pusių.

Žmonės tikrai džiaugėsi, kad bent vieną kartą jiems pavyko Borutą sučiupti, ir nesigailėjo kumščių bei lazdu smūgių. Ir tik tuo laiku užėjusiam į smulkę lietuvių dailininkui, kuris gerai pažinojo Beretti, pavyko jį išlaisvinti nuo įniršios minios. Beretti

buvo gerokai aplamdytas, bet gyvas. Atrodo, kad tai buvo Borutos kerštas.

Visą savaitę Beretti gulėjo lovoje. Paco atsiūstas gydytojas įvairiais tepalais ir kompresais gydė jo aplamdytus šonus. Aplamdydavo ir Šv. Jono bažnyčios klebonas, kuris stengdavosi jį paguosti ir įrodyti, kad tas atsitikimas vis dėlto vertas šimto auksinių.

Laurynas Jaugėda savo naujose namuose išikūrė patogiai. Jam nieko netrūko, jo prekyba didėjo. Jis steigė savo sandėlius kituose miestuose. Padavimas sako, kad 1820 m. prieš Kalėdas jis nuvažiojo į Lydą patikrinti savo sandėlio skyriaus veiklos. Vežė jį vežėjas Pranas, pasikinkęs arkliai, kurį lengvas roges, kurios kaip tik tiko ilgasei kelionei.

Lydą pasiekė per dvi dienas, bet ten užtruko ilgiau, negu Laurynas buvo numatęs, ir grįžti į Vilnių teko paskutinėmis dienomis prieš Kalėdas. Grįždamas Eišiškes pasiekė laimingai ir, ten pernaktavoje, Kūčių dieną iš ryto pajudėjo link Vilniaus.

Buvo gili ir šalta žiema, o tą dieną pradėjo snigti. Kelionė buvo sunkesnė, negu jie numatė. Po pietų prasidėjo pūga, kuri kartą stiprėjo. Greit sutemo, ir arkliai tik žingsniu galėjo bristi per gilų sniegą. Esant netoli Vilniaus, pametė kelią, nes visi pėdsakai buvo užpustyti. Arkliai, klimpdami sniege, nukrypo į laukus. Užėjo naktis, niekur nebuvo matyti jokios šviesos. Pranas atleido vadžias, leidamas arkliaiams patiems ieškoti kelio į namus.

Aplink buvo reti krūmai ir medžiai, bet ir tuos pastebėdavo tik priartėjus arčiau, nes vėjo nešamas sniegas lipdė akis. Po kiek laiko arkliai sustojo. Pranas išlipo iš rogių, priėjo prie arkliai, paglostė, paplaknojo delnu per kaklą, bet arkliai stovėjo, patatę ausis, ir neramiai trynė snu-

(Nukelta į 8 psl.)

Viena iš daugiausiai perkamų knygų yra fužės Daužvardienė.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Joje kiekvienas atras savo mėgiamo lietuviško patiekalo receptą, arba suras naują, iki šiol nera gautą, kurią čia yra virš 200.

Knyga parašyta anglų kalba, labai tinkama dovana vyresnėms, o ypač naujai pradedančioms šeiminkauti moterims.

Kaina tik 2.50 dol., galima gauti DRAUGĖ.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

18% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

G E L E S

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZAUŠKŲ
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

DRAUGAS, trečiadienis, 1970 m. gruodžio m. 23 d.

7

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime visiems mūsų klientams ir draugams

PETE'S AUTO REPAIR

6211-15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988

CHICAGO, ILLINOIS 60636

PETRAS PISNYS, savininkas

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu savo klientams, draugams ir pažįstamiems.

JOHN & BERNICE'S PLACE

Taverna — užėiga, Bronė ir Jonas Badauskai, sav.

3238 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. DA 6-9460

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linkime visiems savo klientams ir draugams.

ROYAL BLUE STORE

A. VALAVICIUS, A. CEPENAS, K. BRENCIUS

4359 S. Campbell Ave., Chicago 32, Ill. BI 7-9475

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Perskaite Draugą. duokite kitiems pasiskaityti

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

LINKIME VISIEMS

MŪSŲ DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

JOHN G. EVANS ŠEIMA

(EVANAUSKAS)

IR

MRS. AGNES MAŽEIKA

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

savo prieteliams ir klientams linki

COMPLETE AUTO SERVICE

STASYS DAFKUS, savin.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIREKTUVE

4542 S. Western

Cliffside 4-2241

SVEIKINAME SU ŠV. KALĖDOMIS klientus, artimuosius, pažįstamus kaip vietoj taip ir dideliuose toliuose gyvenančius. Ramybė ir džiaugsmas tepripildo visų širdis.

MARQUETTE FOODS

2943 W. 71st St., Chicago, Illinois — 60629

VIKTORAS ir EUGENIJA BAČINSKAI, sav.

Linksmų Kalėdų Švenčių

linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems.

JURGIS IR TERESĖ PEČKIAI

1500 S. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. Tel. 863-9344

SVETAINE IR BARAS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Bičiuliams ir klientams linki

STEFA IR BENAS DUNDAI

UŽEIGOS Savininkai

Galite gauti pirmos rūšies importuotą ir vietinių gėrimų

4830 W. 15th St.

Tel. TOWNhall 3-1617

CICERO 50, ILLINOIS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

RED'S PLACE

Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti

WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.

2200 West Cermak Rd. Chicago, Ill.

Telefonas Virginia 7-8874

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Linkime Visiems Savo Klientams ir Draugams

CHERRY MEAT PACKERS, INC.

4750 S. California Ave., Chicago, Ill. 60632 YA 7-1200

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

— linkime —

savo klientams, draugams ir pažįstamiems.

RICHARD'S TAVERN

2659 W. 43rd St., Chicago, Ill. — Tel. VI 7 8935

Savininkai — JESELSKAI: tėvas ir sūnus

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1133-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS

IR SŪNUS

649 E. 162nd Street, South Holland

10821 South Michigan Avenue, Chicago

TEL. — CO 4-2223

BLOGAS NAMAS

(Atkelta iš 7 pusl.)

kiaus į Prano petį.

Artinosi vidurnaktis.

— Kodėl nevažiuoji? — nekantriai paklausė iš rogių Laurynas.

— Negalima, pone, — atsakė Pranas. — Arkliui numato pavojų ir nenori eiti.

— Turi gi botagą, tai paragink, — paliepė Laurynas.

Pranas turėjo botagą, bet arkliams jo niekuomet nevartojo. Ir nebuvo atsitikimo, kad jis kuo nors suduotų arkliui. Arkliui klau sė jo balso, ir jis juos valdė tik balsu, todėl Lauryno įsakymo nevykdė. Laurynas supykęs pasilenkęs išplėšė iš Prano rankų botagą ir užsimojo suduoti arkliams.

— Viešpatie, gelbėk mus, — balsiai sušuko nusigandęs Pranas.

Nesuspėjo Laurynas suduoti botagą arkliams, kai iš tolo išgirdo bažnyčių varpų garsus, kuriuos pūgos vėjas nešė į jų pusę. Tolumoje iš slėnio įvairiaspalvis šviesus stulpas pakilo į dangų. Laurynas apstulbęs klausė varpų garso ir be judesio žiūrėjo į šviesos stulpą. Jis atsiminė vaikystės dienas, kai jis su tėvu ir senute Ona eidavo į bažnyčią. Tėvas laikydavo jį už rankos, ir jis tuo buvo patenkintas ir laimingas, jausd: mas tvirtą tėvo delną.

Iškilmingai skambėjo bažnyčios varpai, o daugybės žvakų apšviestoje bažnyčioje buvo didžiausia spūstis įvairių luomų žmonių, kurių veiduose spindėjo Kalėdų šventės nuotaikos. Jis žinojo, kad tą naktį gimė Kristus, apie kurį senutė Ona jam pasakojė.

Vaikystės atsiminimai, kaip jūros banga, užliejo jį, nuplovė visas abejones, atsiradusias esant jam ilgesnį laiką užsienyje. Tėvo

ir Onos skiepyti gyvenimo dėsniams vėl grįžo į jo širdį. Jam atrodė, kad ir dabar čia laukuose tėvas laiko jį už rankos, kurioje jis vis turėjo Prano botagą.

— Pone, — prabilo Pranas, — bažnyčios varpai skamba: Kristus gimė!

— Taip, Pranei, — atsakė Laurynas, — tikrai Kristus gimė!

Stiprus vėjas nukreipė į jų pusę naują bangą sniego, lyg norėdamas tuos žodžius nuslopinti ir panaikinti.

— Tavo laimė, Laurynai! Pasimatysim kitą kartą, — išgirdo jis stora, užkimusį balsą. Ir vėjo sukury, nešdamas sniegą ir švilpdamas, praūžė pro juos ir dingo tarp krūmų.

— Čia Boruta, — tyliai prašnibzdėjo Pranas. — Tai jis mus klaidino ir laukais vedžioja.

Pūga nurimo, vėjas nustojo, visur buvo tyla, tik varpų iškilmingi garsai plito apylinkėje.

Pranas priėjo prie arklių. Arkliams ir rogėms buvo apie tris žingsnius nuo staus skardžio. Apačioje buvo didžiulė duobė, iš kurios vasaros metu žmonės imdavo statybai žyrą. Jeigu Laurynas būtų sudavęs arkliams botagą ir arkliai būtų šokę pirmyn, tai visi būtų nuriedėję į tą duobę ir užsimušę.

Dangus prasiblaivė. Pasirodė žvaigždės ir mėnulis. Jie pažino, kad buvo Panerių kalnuose, o apačioje, slėnyje, buvo Vilnius, kurio bažnyčių varpų garsus jie girdėjo. Pranas apuko arklius su rogėmis, bet Lauryno rogėse nebuvo. Jis klūpojo sniege ir, nuleidęs galvą, meldėsi. Pranas priėjo prie jo ir palietė jo petį.

— Pone, — pasakė, — važiuokim namo.

Laurynas sunkiai atsikėlė ir, Prano padedamas, ilipo į rogės.

Arkliams pajudėjo ir po penkiolikos minučių rado kelią, kuriuo be kliūčių pasiekė miestą kaip tik tuo laiku, kai iš visų bažnyčių sklido kalėdinė giesmė: "Bėkit, bėkit, piemenėliai".

Laurynas parvažiavęs įėjo į namus, o Pranas triūsėsi arklidėse prie arklių, kurie, linksmai purškdami, rinko iš edžių avių grūdus. Po kurio laiko Pranas išgirdo stiprius smūgius į prieaškinę namo sieną. Jis išbėgo į gatvę ir pamatė Lauryną, plaktuku daužantį virš durų esančią dailininko Beretti sukurta menišką skulptūrą.

Po savaitės žmonės pasakėjo, kad į smuklę Pilies gatvėje vakare užėjo nepažįstamas sveiktamuo drabužiais apsirengęs vyras su raiščiais aprišta galva. Jis užsakė pusę kvortos stiprios degtinės. Ją ūmai išgėręs, metė ant stalo aukštinę monetą ir, skubiai iš smuklės išėjęs, dingo tamsoje. Žmonės suprato, kad čia buvo Boruta su sudaužytu veidu. Nuo tos dienos Boruta daugiau tarp žmonių nesirodė, nes jo veidas buvo taip sužalotas, kad kiekvienas jį iš karto pažintų.

Didelės permainingos įvyko Lauryno gyvenime. Po kelionės į Lydą jis savo gyvenimą pasuko kitu keliu. Pardavė sandėlius, dosniai apdovanojo visus savo tarnautojus, savo vežimui Prano padovanojo arklius, vežimuką, roges ir priedo penkis tūkstančius auksinių, kad jis galėtų savarankiškai verstis. Dominikonų vienuolynui padovanojo savo namą Dominikonų gatvėje ir tris tūkstančius auksinių įrengimui vaikų prieglaudos. Šv. Jono bažnyčiai davė penkis tūkstančius auksinių naujam bažnyčios stogui. Dosniai apdovanojo visus vargšus, kuriuos rado prie bažnyčios, o universitetui ir mokykloms paskyrė dešimt tūkstančių auksinių. Sutvarkęs savo turtą, išvažiavo į Romą ir ten įstojo pranciškonų vienuolyną.

Žmonės tvirtino, kad po kelio-likos metų jį matė vienuolio rūbais Vilniuje ir jis net 1831 metais dalyvavo sukilime prieš rusus, bet apie tai mažai kas žino. 1911 metais Šv. Jono bažnyčios archyvuose rado pageltonavusį laišką, kaligrafiškai parašytą, prisiunčiant du šimtus auksinių už skulptūros darbus. Laiškas buvo pasirašytas — Boruta.

NEIŠSPRENDE KLAUSIMO

Vilniuje buvo statomas didelis namas. Statybos prižiūrėtojas atsisakė partijos įsakymui mūryti skliautus, kol betonas tinkamai nesukietėjęs. Už partijos įsakymo nevykdymą policija jį areštavo ir išsiuntė į darbo stovyklą. Jo įpėdinis dirbo kaip buvo įsakyta, tačiau po dviejų dienų skliautai įgriuvo. Ir šį suėmė ir taip pat išsiuntė į darbo stovyklą už sabotажą. Abu ten specialistai susitikę svarstė ar geriau dirbti kaip reikia, ar pagal partijos įsakymą.

ADVENTAS IR JO PAPROČIAI

(Atkelta iš 5 pusl.)

kydavo bažnyčios nustatytų pasninkų. Trečiadieniais ir šeštadieniais valgydavo tik pieniškus valgius, o penktadieniais be pieno mėsos. Vyras, be to, dar susilaikydavo ir nuo degtinės bei kortų lošimo. Tik būtinu reikalu teuzėidavo pas kaimynus, bet vengdavo nereikalingų kalbų ir visokių šnektų.

Kai kuriomis dienomis bažnyčiose būdavo laikomi iškilmingi ratarai — Mišios. Žmonių į raras visada apščiui prisirinkdavo. Niekas nežiūrėdavo, ar oras geras ir kelias blogas. Galėjo būti didžiausia pūga ar didelis lietus ir užpūstyti keliai, tokios kliūtis nuo ėjimo į bažnyčią žmonių nesulaikydavo. Šventadieniais namuose likdavo tik tiek žmonių, kiek reikalinga vaikų ir gyvulių priežiūrai. Jokių kitų priežasčių niekas nežinojo. Laikė advento kiekvienas laikė pareiga atlikti išpažintį.

Šventadienio vakarus praleisdavo bendrai visa šeima. Kol va-

karienę paruošdavo, bendrai visa šeima iš "kantičkų" giedodavo įvairias šventas giesmes. Bet dažniausiai ateidavo kaimynai ir bendrai giedodavo: "Kalnus" (Kryžiaus kelius). Baigė giedoti, dar bendrai pasimelsdavo ir po vakarienės išsiskirstydavo.

Adventas iš žilos senovės buvo laikomas maldos ir susikauptimo laikotarpiu. Netolimoje praeityje jaunimas advento metu pradėjo galvoti apie vedybas ir planuoti, kaip susirasti visokeriopai tinkamą gyvenimo draugę.

Pasiturintieji vyrai stengdavosi advente šerti gerai širgus, kad gražiau atrodytų, įsigydavo puikias roges ir įsitaisydavo gražius pakitus, kad po Kalėdų švenčių turėtų kuo važiuoti į zalietas (piršlybas). Iš anksto pasiūsdavo pasiuntinius, kurie įvairiais keliais skubėdavo ir beldavosi į tų namų duris, kur gyvendavo pasiturintieji ūkininkai. Ten savininkų dukros laukdavo ir iš anksto nujausdavo, kad ir advento metu atžvangės piršliai. Dažniausia to-

isiais piršliais būdavo žydėliai, ro vestuvės. De ilgesnės draugyskurie kaimuose supirkinėdavo tės ir pažinčių, dažniausiai tokių skudurus, šerius ir sykiu pardavim jaunavedžių gyvenimas būdavo nėdavo adatas, siūlus, šukas ir kitas smulkias prekes.

Po Kalėdų nuvažiuodavo piršliai ir po kelių sąvačių įvykda-

vo gražaus prieauglio. J. Ervydis

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime

visiems parapijiečiams, veikėjams, draugijoms ir pažįstamiems. Sveikiname taip pat "Draugo" štabą ir visus katalikiškosios spaudos platintojus linkėdami jiems kogeriausio pasisekimo.

VISŲ ŠVENTŲ PARAP. KUNIGAI:

P. LUKOŠIUS

V. Mikolaitis

A. STANEVIČIUS

Č. AUGLYS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

VISIEMS SKOLINTOJAMS

— IR —

TAUPTYTOJAMS!

UNIVERSAL

Savings and Loan Association

1800 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

PHONE — HAYmarket 1-3070

Harry Seigan šeima ir visi krautuvės tarnautojai linki visiems draugams ir klientams

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

SEIGAN CO.

VYRŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ

Visi pardavėjai kalba lietuviškai

4630 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Telef. YArds 7-1272

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime

mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems

AUDYKLA „JUOSTA“

STANISLOVAS YURKUS, Sav.

2448 W. 78th St., Chicago, Ill. Tel. 737-5529

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime mūsų draugams, klientams ir pažįstamiems.

COUNTRY AUTO & TIRE SERVICE

TEL. GR 6-7777

24 hour towing service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

linkime

MŪSŲ KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

BALTIC BAKERY

NAUJOSE, ZYMAI PADIDINTOSE PATALPOSE

4627 So. Hermitage Ave. Tel. LA 3-1510
CHICAGO, ILLINOIS 60609

BALTIC BAKERY (Marquette Pke)
2616 West 69th Street — Telef 737 - 6784

MERRY CHRISTMAS TO ALL OUR FRIENDS

WEST LAWN SERVICE STATION

NORM & PAUL

Tuneups - Brakes - Mufflers - Tires - Wheel Balancing - Batteries

4425 W. 63rd Street, Chicago 29, Ill.

63rd and KENNETH

Phone POrtsmouth 7-9762

LINKIME VISIEMS

LINKSMŲ KALEDŲ

ŠVENČIŲ!

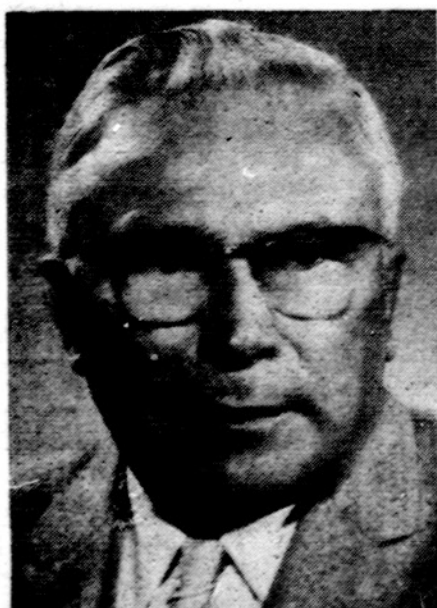
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linkime visiems mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems

GEORGE A. SUKYS INSURANCE INC.

3252 So. Halsted Street, CAumet 5-2520

Sveikiname visus lietuvius ir klientus su KALĖDŲ ŠVENTEMIS

Justinas Mackevičius, Sr.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN B-VES
VALDYBOS PIRMININKAS

Justinas Mackevičius, Jr.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN B-VES
PREZIDENTAS

4192 Archer Avenue, Chicago 32, Ill.